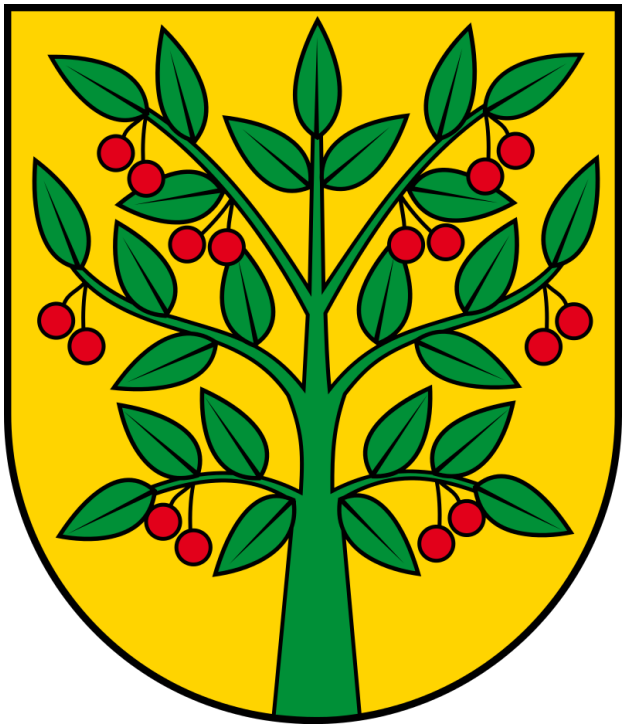
Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 40 Wójta Gminy Wiśniew z dnia 12 kwietnia 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu załącznika Nr 2 do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021 – 2030

Załącznik Nr 2 do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII GMINY WIŚNIEW NA LATA 2022-2025

WIŚNIEW, MARZEC 2022 R.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wiśniew na lata 2022-2025

WSTĘP

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2469), dokonano zmian dotyczących polityki państwa w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień. Dotychczas uchwalane przez gminy programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania od substancji psychoaktywnych (względnie: przeciwdziałania narkomanii), mogą być rozszerzone o kwestie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym (zgodnie z nowym brzmieniem art. 4^1 ust. 2 ustawy o wychowaniuw trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywana jest grupa objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Często są to zachowania akceptowane społecznie. Przykładami uzależnień behawioralnych są: hazard, uzależnienie od komputera (oraz gier komputerowych), fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego), zakupoholizm, ortoreksja (nadmierna koncentracja na zdrowym odżywianiu).

Uzależnianie od alkoholu, jak również uzależnianie od narkotyków bądź substancji psychoaktywnych, są z kolei uzależnieniami fizjologicznymi. Tego rodzaju uzależnienia są charakteryzowane jako nabyta silna potrzeba stałego zażywania określonych substancji, odczuwana jako szereg dolegliwości fizycznych.

Zgodnie z art. 4^1 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminny jest zobowiązany do prowadzenia działań związanych z profilaktykąi rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W kontekście nowego brzmienia art. 4[1] ust. 2, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia 2021-2025. Jednym z celów operacyjnych jest „Profilaktyka uzależnień" (Cel operacyjny nr 2), do którego przypisano następujące zadania:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;
2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;
4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;
6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie;
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

Wobec wszystkich wymienionych zadań jako jednego z realizatorów wymieniono jednostki samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z tychże uzależnień. Jest także dostosowany do specyfiki problemów występujących w Gminie Wiśniew i uwzględnia lokalne możliwości realizacjipod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić, iż niniejszy Program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów dot. uzależnień, uchwałami Rady Gminy Wiśniew.

Zgodnie z art. 4[1] ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej albo centrum usług społecznych. W przypadku Gminy Wiśniew realizatorem będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie. Jednakże,aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu niżej wymienione podmioty:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wiśniewie,
3. Punkt Konsultacyjny,

4. Placówki oświatowe;
5. Placówki zdrowia;
6. Gminny Ośrodek Kultury;
7. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki, w tym również Policja (Komisariat Policji w Skórcu).

Swoimi działaniami wskazane podmioty są zobowiązane dążyć do zmniejszenia szkód zdrowotnych, społecznych i prawnych związanych z nadużywaniem alkoholu, jak również pozostałymi uzależnieniami.

Wstęp 1

Podstawy prawne 5

1. Diagnoza 6

1.1 Wstęp 6

1.2 Diagnoza – badanie dorosłych mieszkańców 6

1.3 Diagnoza – badanie dzieci i młodzieży 18

1.4 Diagnoza – badanie sprzedawców 36

1.5 Wnioski i rekomendacje 43

2. Założenia i Adresaci Programu 48

4. Realizatorzy Programu (posiadane zasoby) 48

5. Cele Programu 49

5. Zadania Programu i sposoby ich realizacji. 50

6. Przewidywane rezultaty 53

7. Finansowanie zadań 53

8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie 54

9. Monitoring i ewaluacja 55

10. Postanowienia końcowe 56

PODSTAWY PRAWNE

Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiśniew na lata 2022-2025:

Ustawy:

1. z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm. – szczególnie w zakresie zmian wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2021 r., poz. 2469);
2. z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, ze zm.);
3. z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249);
4. z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 ze zm.);
5. z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 633);
6. z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559);
7. z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057, ze zm.)

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Rozporządzenie Rady Ministrów dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 – Dz. U. z 2021 r., poz. 642);
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (Uchwała nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 M.P. z 2021 r. poz. 1204).
3. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Województwa Mazowieckiego na lata 2022-2025 (Uchwała Nr 35/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 22.03.2022 r.).

Inne:

Uchwała Nr XXXI/206/2021 Rady Gminy Wiśniew z dnia 24 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030.

1. DIAGNOZA

1.1 Wstęp

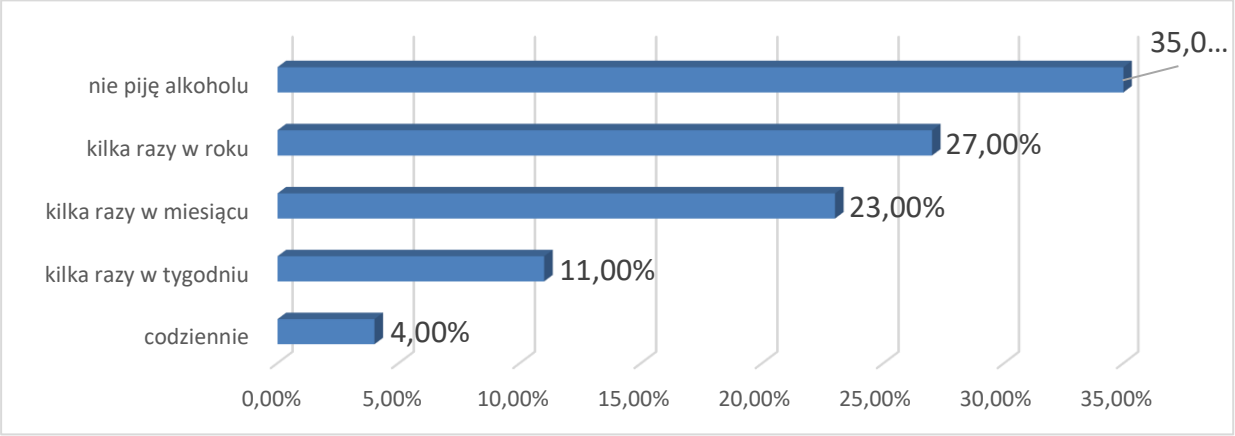
Konkretne działania profilaktyczne w zakresie uzależnień wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska. Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie Gminy Wiśniew jest Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Gminy oraz informacje z instytucji, których charakter działalności jest ściśle powiązany z problematyką uzależnień.

Wskazana Diagnoza został przeprowadzona w 2019 r., a w badaniu łącznie wzięło udział 235 osób (100 dorosłych mieszkańców, 120 uczniów szkół podstawowych i 15 sprzedawców alkoholu). Badanie odnosiło się między innymi do problemów spożywania alkoholu, zażywana narkotyków, a także problemu uzależnień behawioralnych.

1.2 Diagnoza – badanie dorosłych mieszkańców

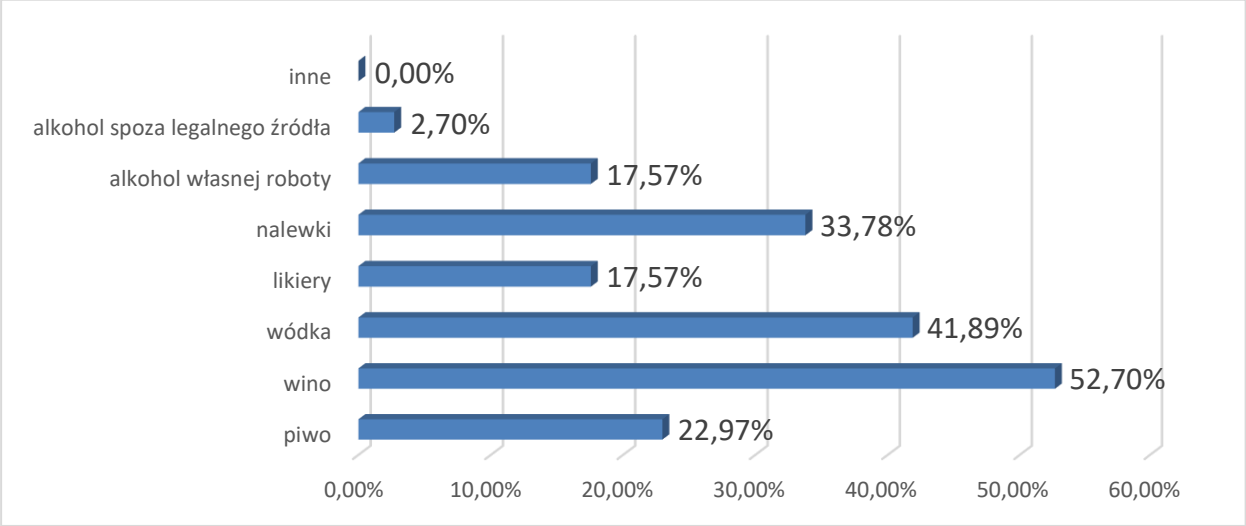
W pierwszej kolejności, poproszono mieszkańców o oszacowanie jak często spożywają alkohol. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, do spożywania alkoholu przyznało się 65% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu. 27% z tych osób sięga po alkohol kilka razy w roku, 23% pije kilka razy w miesiącu, 11% osób spożywa alkohol kilka razy w tygodniu, zaś aż 4% badanych sięga po napoje alkoholowe codziennie.

Jak często spożywa Pan/i alkohol?

Najpopularniejszym napojem alkoholowym mieszkańców Gminy Wiśniew jest wino – wybiera je najczęściej 52,70% osób. W dalszej kolejności ankietowani wskazywali, iż najczęściej sięgają po: wódkę (41,89%), nalewki (33,78%), piwo (22,97%), likiery (17,57%) oraz alkohol własnej roboty (17,57%). 2,70% osób sięga także po alkohol spoza legalnego źródła.

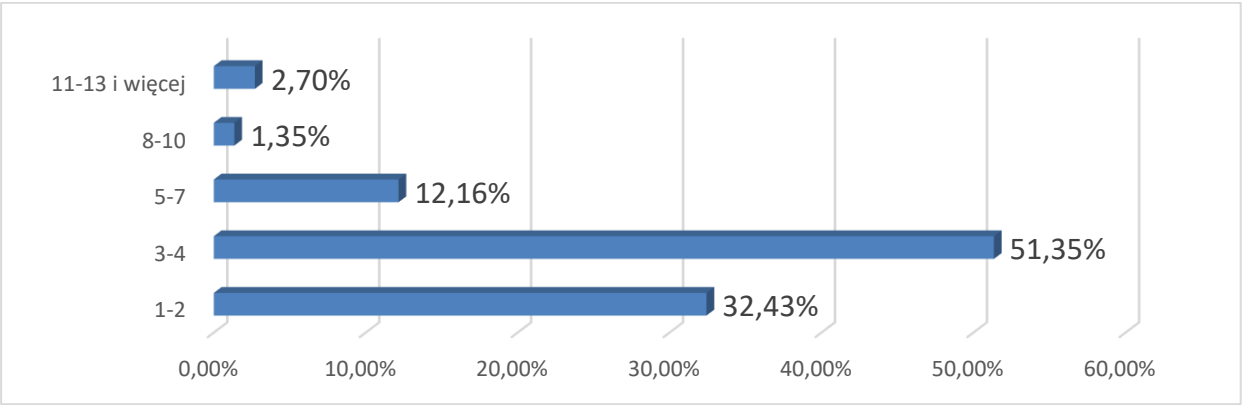
Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

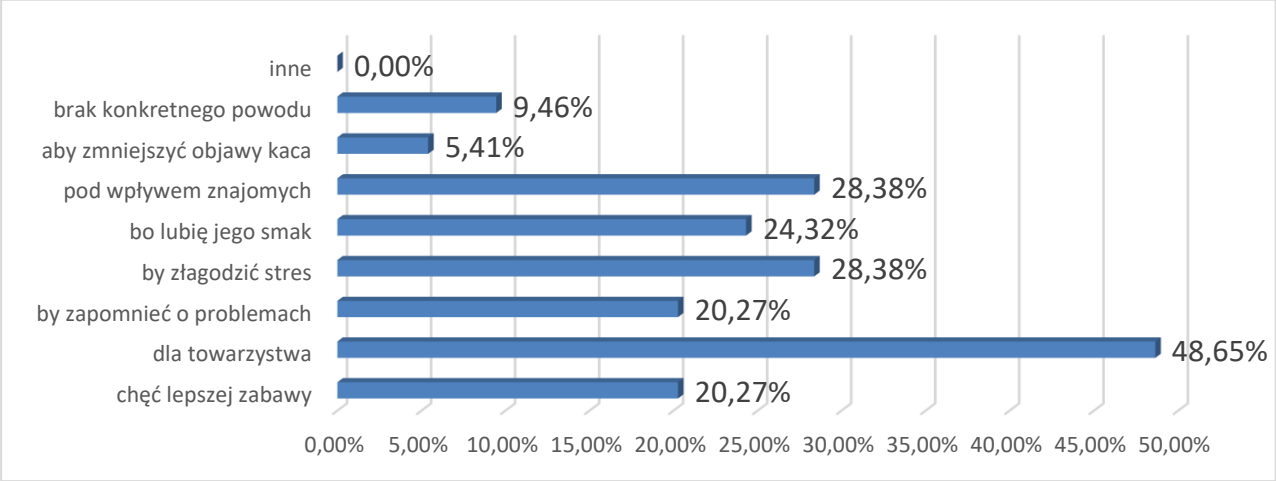
Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu istotny jest również fakt, jak duże jego ilości mieszkańcy wypijają jednorazowo. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, 51,35% ankietowanych spożywa 3 - 4 porcje, a 32,43% osób 1 - 2 porcje. Zbyt dużo alkoholu jednorazowo pije 16,21% osób, w tym 12,16% wypija 5 - 7 porcji, 1,35% osób wypija jednorazowo od 8 – 10 porcji alkoholu, a kolejne 2,70% spożywa jednorazowo 11 i więcej porcji alkoholu.

Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije?

Analizując najczęstsze powody skłaniające mieszkańców do sięgania po alkohol można zauważyć, iż dominuje tutaj towarzystwo (48,65%), wpływ znajomych (28,38%), próbę złagodzenia stresu (28,38%), preferencje smakowe (24,32%), próba zapomnienia o problemach (20,27%), chęć lepszej zabawy (20,27%), brak konkretnego powodu (9,46%) oraz by zmniejszyć objawy kaca (5,41%).

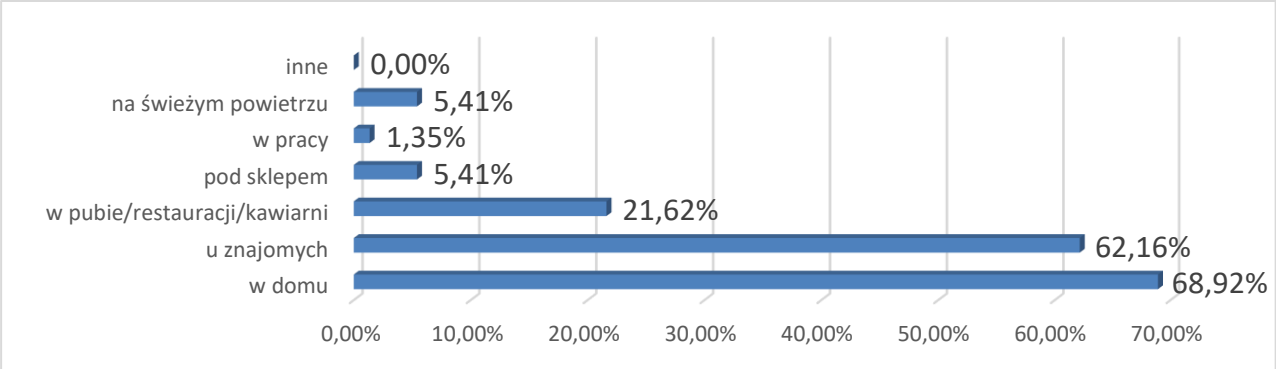
Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowani spożywają alkohol głównie u znajomych (62,16%) oraz w domu (68,92%), a także w pubie/restauracji/kawiarni (21,62%), pod sklepem (5,41%), na świeżym powietrzu (5,41%) oraz w pracy (1,35%).

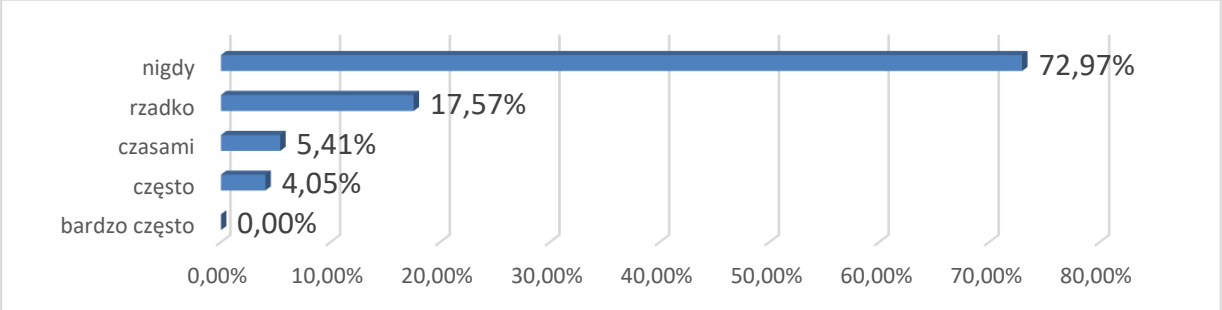
Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

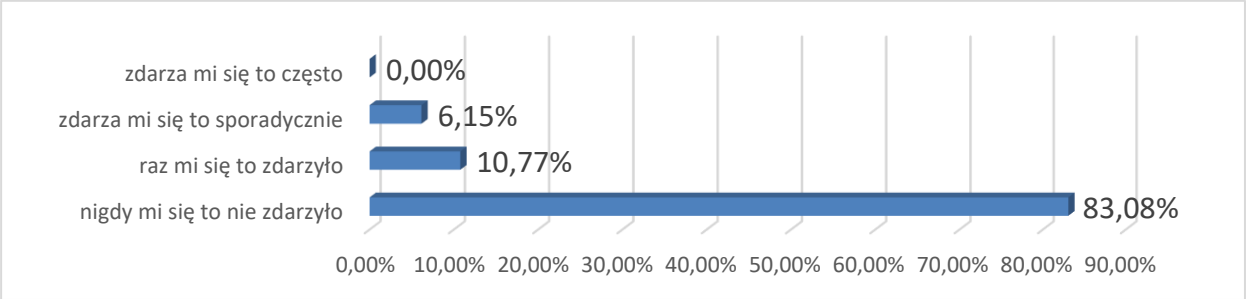
Problem spożywania alkoholu w pracy został ujawniony w poprzednim pytaniu. Ankietowanym zadano pytanie, czy zdarzyło im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 27,03% ankietowanych. Wśród nich, 17,57% osób rzadko przychodzi do pracy pod wpływem alkoholu, 5,41% osób zdarza się to czasami, a 4,05% przytrafia się to często.

Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

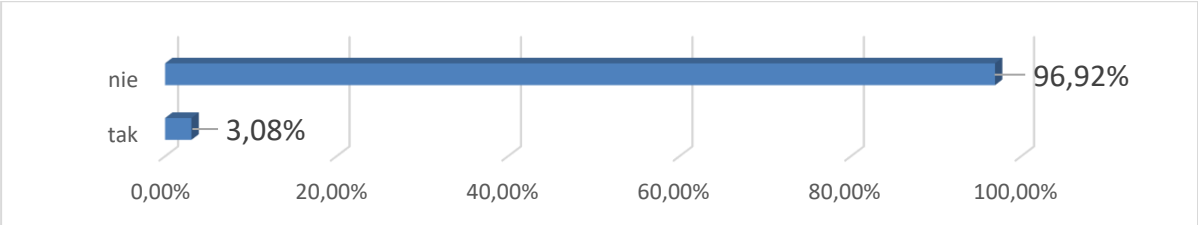

Bardzo niebezpiecznym zjawiskiem jest problem pijanych kierowców. Celem sprawdzenia skali zjawiska w gminie, ankietowanym zadano kilka pytań związanych z tą kwestią. Na początek zapytano ich, czy zdarzyło im się kiedyś prowadzić pojazd pod wpływem alkoholu. Dobrą informacją jest fakt, iż większość osób, tj. 83,08%, nigdy nie prowadziła samochodu będąc nietrzeźwym, jednak 10,77% ankietowanych zdarzyło się to raz, a 6,15% osób zdarza się to często.

Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

Dodatkowo 3,08% respondentów przyznało, iż zostali kiedykolwiek zatrzymani za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości.

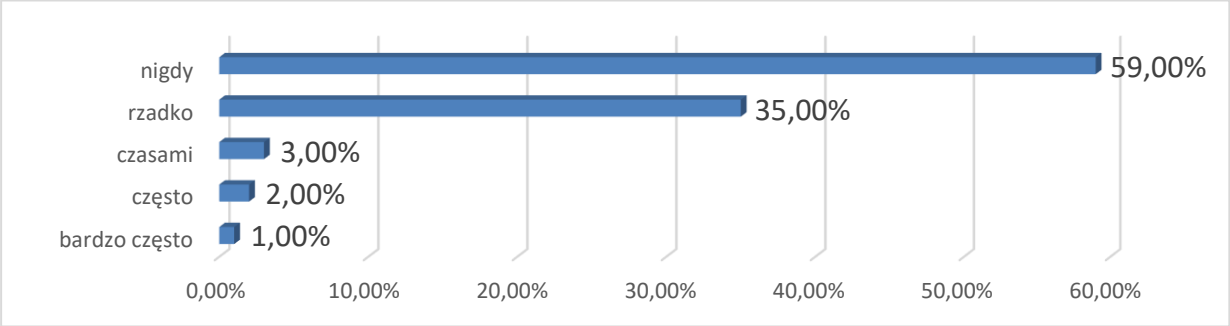
Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?

Warto zwrócić uwagę, iż 35,00% respondentów przyznało, że rzadko widuje sytuację prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości, 3,00% osób widuje taką sytuację czasami, 2,00% widuje ją często,

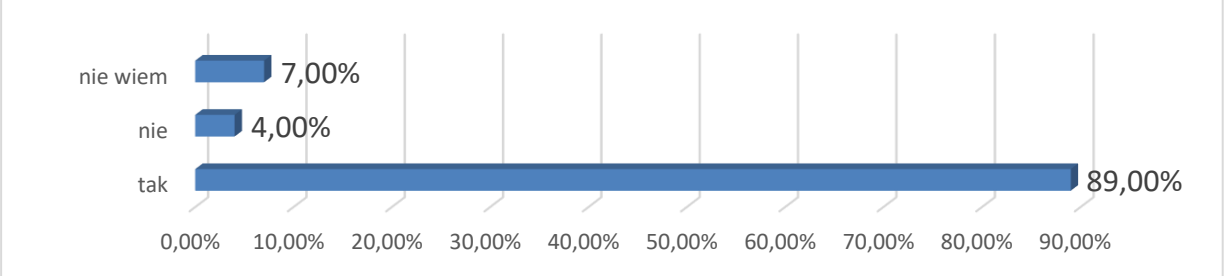
a 1,00% osób bardzo często. Jedynie 59,00% badanych nigdy nie było świadkiem takiej sytuacji. Świadczyć to może o występowaniu zjawiska prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu.

Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

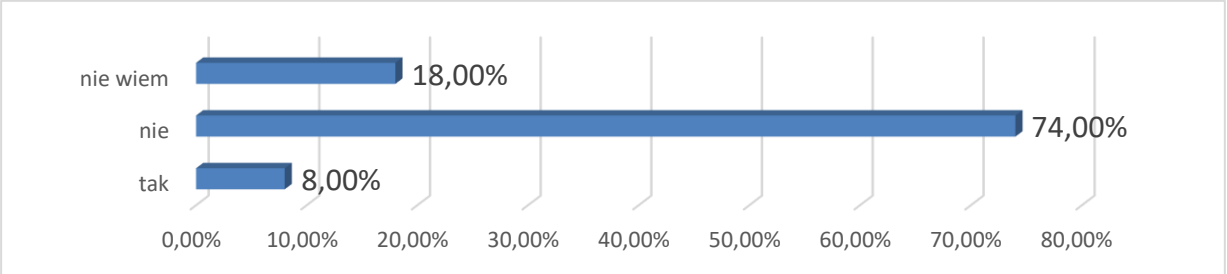

Spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży to kolejny istotny problem. Na uwagę zasługuje fakt, iż większość respondentów uważa, że takie zachowanie ma wpływ na rozwój dziecka (89,00%), a 4,00% osób nie zgodziło się z tą opinią. 7,00% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż mieszkańcy posiadają wiedzę dotyczącą szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

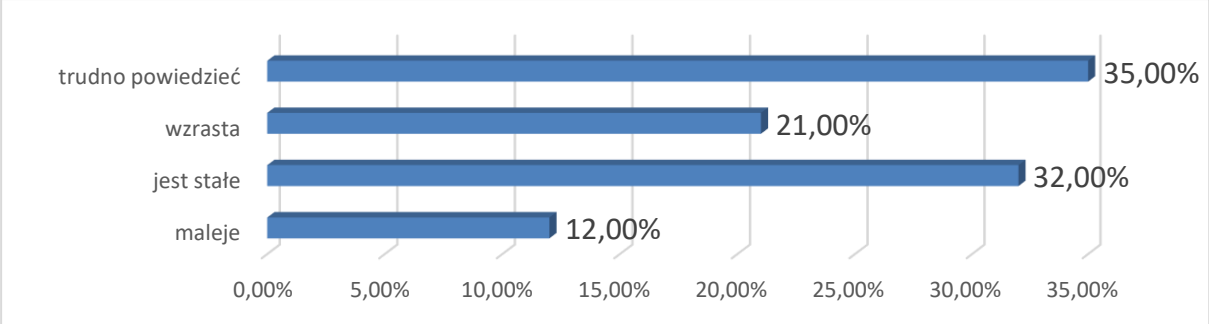

Jednak 8,00% badanych mieszkańców widziało na terenie gminy kobiety w ciąży spożywające alkohol. 74,00% osób przyznało, iż nigdy nie widziało takiej sytuacji, a 18,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

Analizując spożycie alkoholu w gminie na przestrzeni ostatnich kilku lat, można stwierdzić, czy obecnie pije się tyle samo co dawniej – takiej odpowiedzi udzieliło 32,0% respondentów. Jednak 21,00% osób uważa, że obecnie pije się więcej niż kiedyś, 12,00% osób wskazało odpowiedź „maleje", a kolejne 35,00% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości.

Celem sprawdzenia wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, mieszkańcy w większości posiadają wiedzę dotyczącą alkoholu.

68,00% mieszkańców uważa, że **przychodzenie do pracy na kacu jest zachowaniem nieodpowiednim**. Z tą opinią nie zgodziło się 9,00% osób – uważają oni, iż nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu. Natomiast 23,00% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

61,00% osób sądzi, iż **alkohol w piwie jest tak samo szkodliwy jak ten w wódce**, zaś z tą opinią nie zgodził się 15,00% osób - twierdzą oni, iż alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce. 24,00% osób wskazało, iż nie potrafią ustosunkować się do tego stwierdzenia.

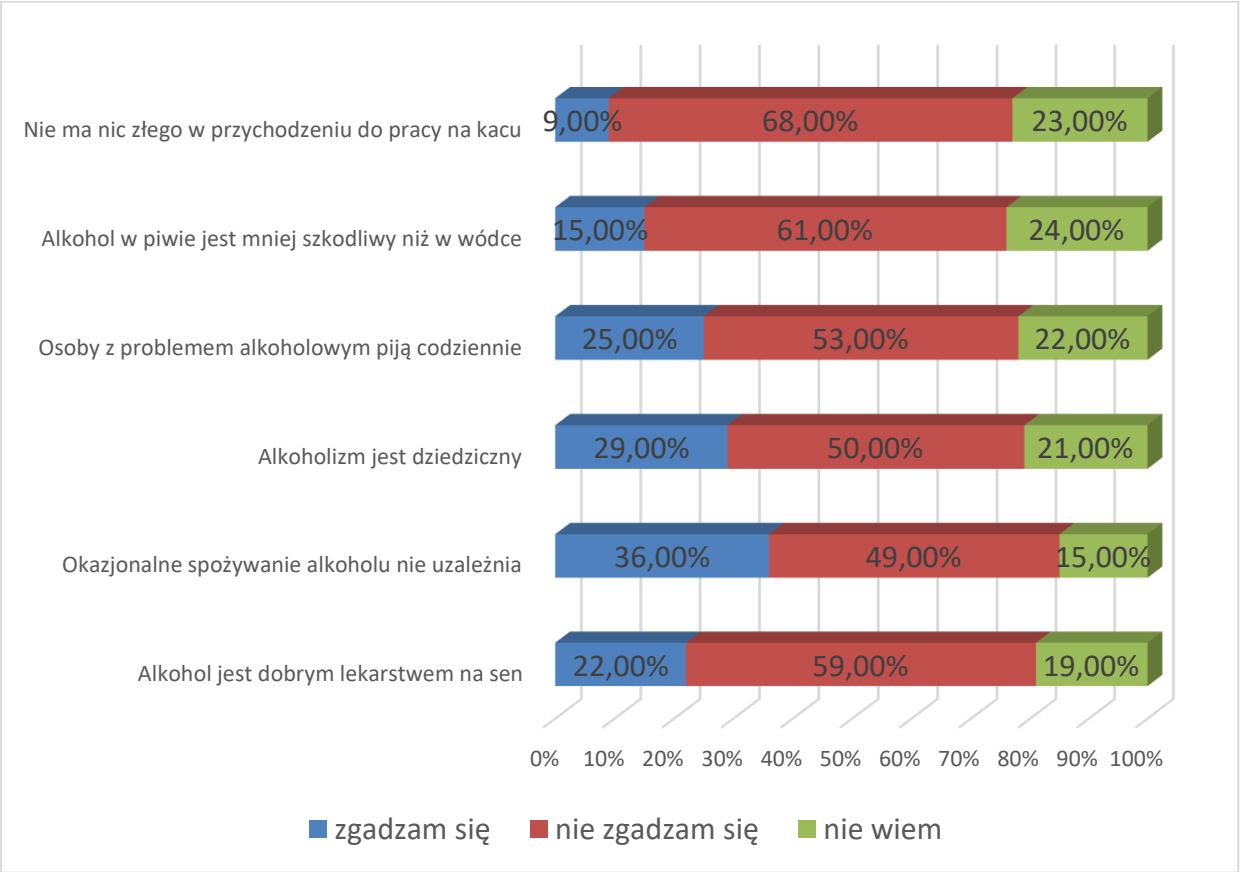
Ze stwierdzeniem **„Osoby z problemem alkoholowym piją codziennie"** zgodziło się 25,00% ankietowanych, zaś 53,00% nie zgodziło się z tym stwierdzeniem. 22,00% osób wskazało odpowiedź „nie wiem".

29,00% ankietowanych uważa natomiast, iż **alkoholizm jest dziedziczny**, a 50,00% osób nie zgadza się z tą opinią. Do tego stwierdzenia nie potrafiło odnieść się 21,00% osób.

Według 36,00% mieszkańców **okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia**. Z tym stwierdzeniem nie zgodziło się 49,00% osób, a 15,00% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

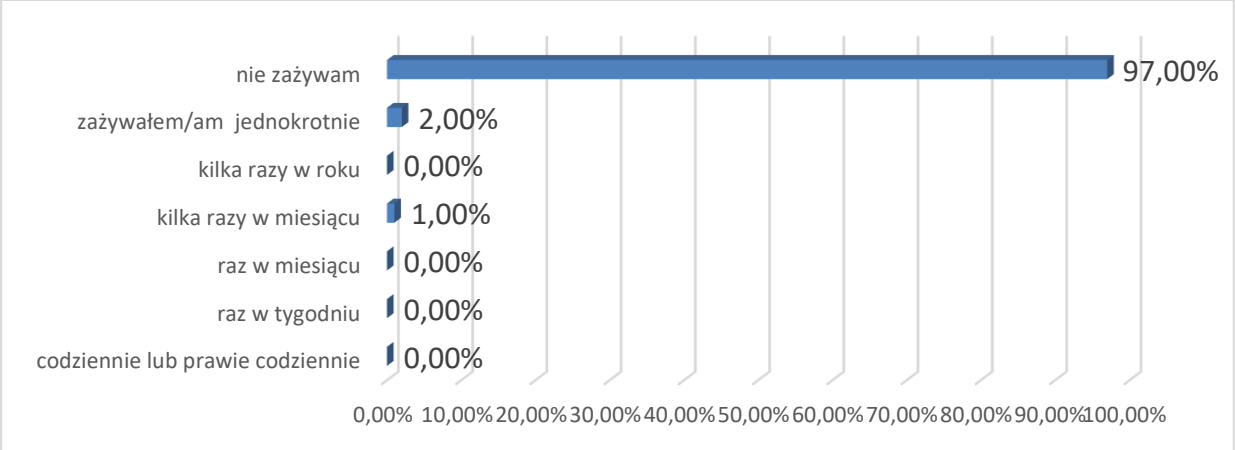
22,00% badanych uważa, że **alkohol jest dobrym lekarstwem na sen**, 59,00% osób nie zgadza się z tą opinią, a 19,00% wskazało odpowiedź „nie wiem".

Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

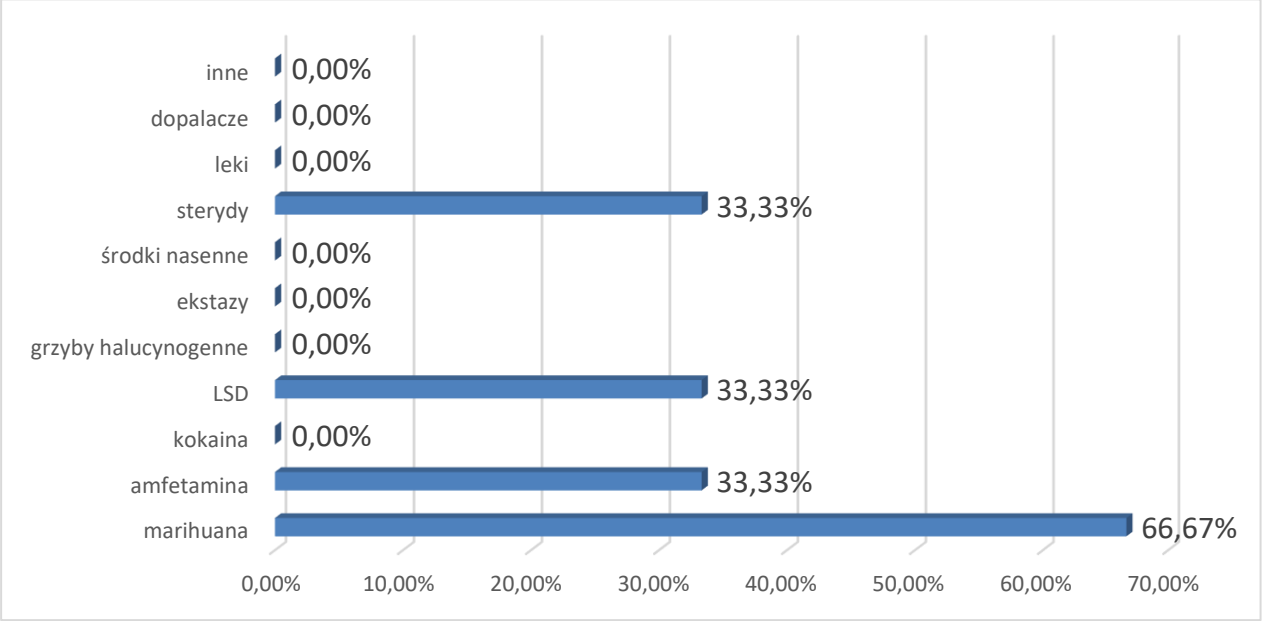

Kolejnym, poruszonym w Diagnozie problem, był problem używania narkotyków z perspektywy dorosłych mieszkańców. Celem było poznanie opinii oraz doświadczeń respondentów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. W pierwszym pytaniu ankietowani zostali zapytani o zażywanie narkotyków. Styczność z narkotykami miało 3,00% badanych mieszkańców, w tym 2,00% osób zażyło je jednokrotnie, a 1,00% zażywa je kilka razy w miesiącu.

Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze)?

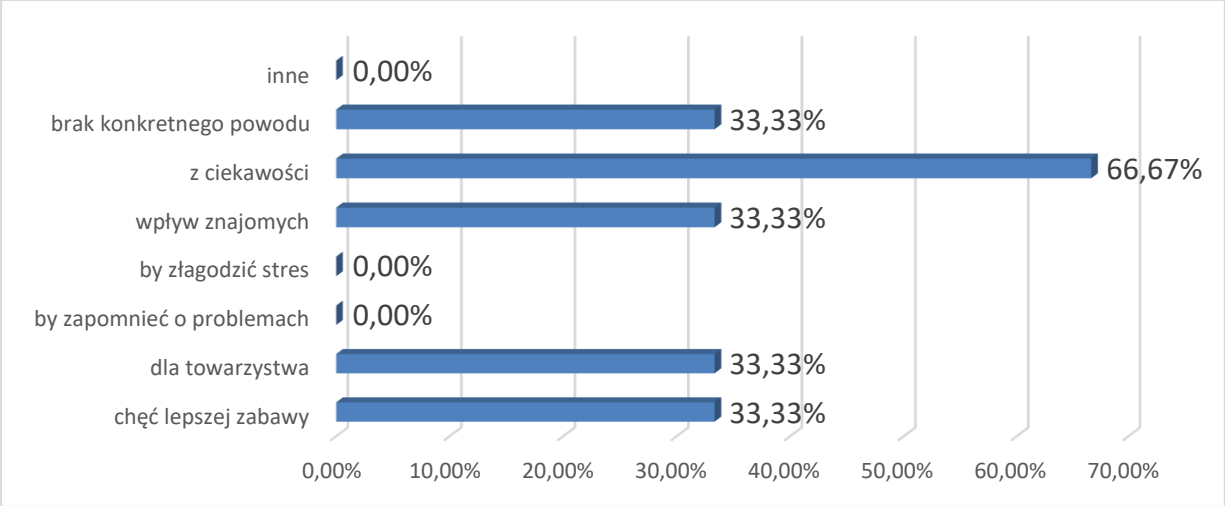

Mieszkańcy, którzy mieli kontakt z narkotykami przyznali, iż zażywali marihuanę (66,67%). Dodatkowo 33,33% mieszkańców, którzy mieli kontakt z środkami psychoaktywnymi zażywali: amfetaminę, sterydy oraz LSD.

Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

Głównym powodem sięgania po substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców gminy jest ciekawość (66,67%). W dalszej kolejności wymieniano natomiast: brak konkretnego powodu (33,33%), wpływ znajomych (33,33%), towarzystwo (33,33%) oraz chęć lepszej zabawy (33,33%).

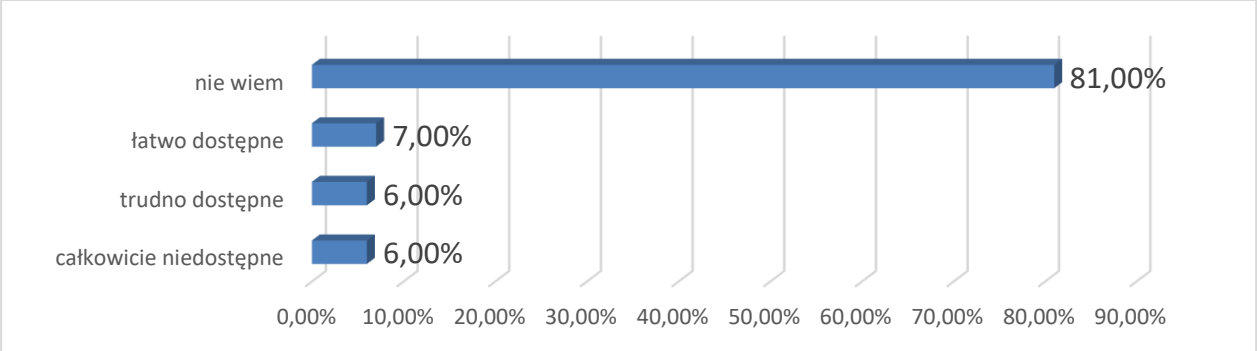
Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

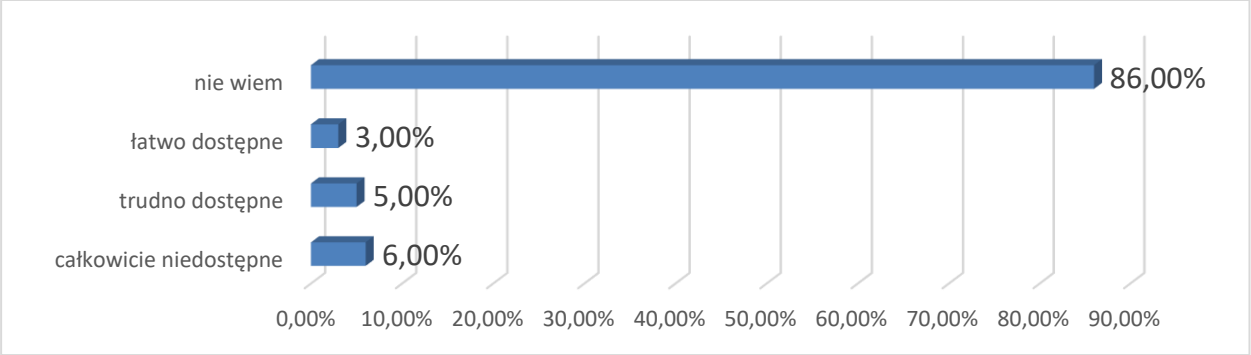
Następnie ankietowanych poproszono o ocenę możliwości pozyskania narkotyków w gminie. Co ciekawe, aż 81,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 6,00% osób uważa, że są one trudno dostępne, a zdaniem kolejnych 6,00% badanych substancje te są całkowicie niedostępne. Z tą opinią nie zgodziło się 7,00% respondentów – uważają oni, że narkotyki są łatwo dostępne w gminie.

Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

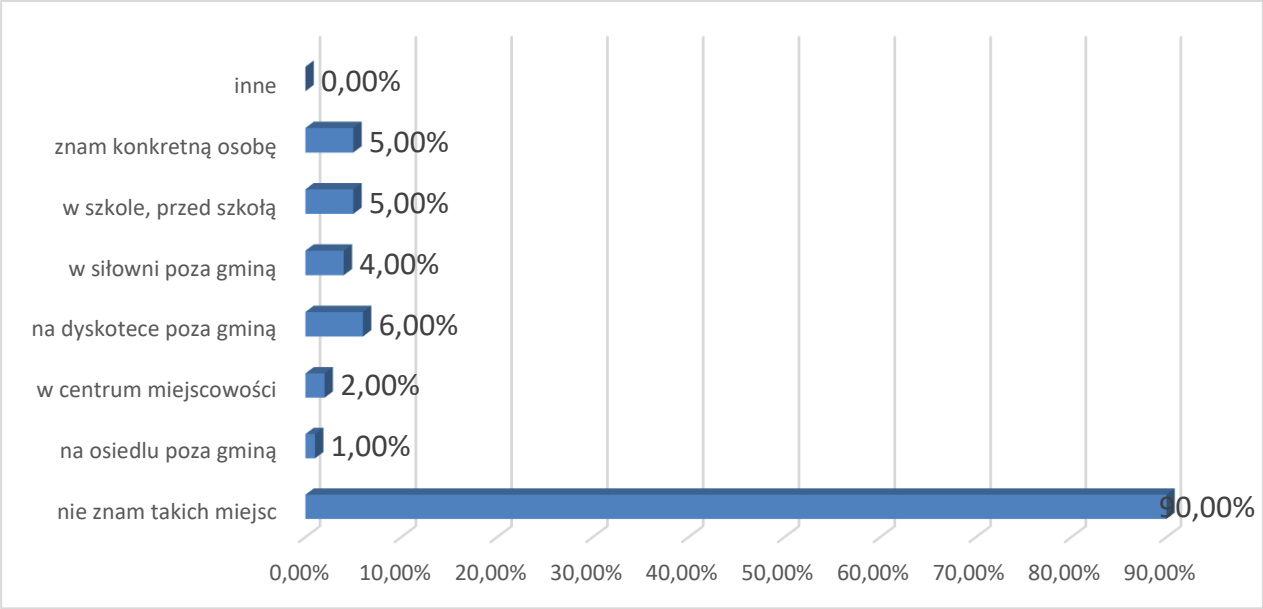

Natomiast w przypadku możliwości pozyskania dopalaczy, również większość osób nie potrafiła ocenić ich dostępności (86,00%). Zdaniem 3,00% osób, dopalacze są łatwo dostępne w gminie. 5,00% badanych uważa, że substancje te są trudno dostępne, a dla 6,00% osób są one całkowicie niedostępne.

Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

Zdecydowana większość ankietowanych (90,00%) nie potrafiła wskazać miejsc w gminie, w których można kupić substancje psychoaktywne. Pozostałe osoby wskazywały na: dyskotekę poza gminą (6,00%), okolice szkoły (5,00%), siłownię poza gminą (4,00%), centrum miejscowości (2,00%) oraz osiedle poza gminą (1,00%). Dodatkowo 5,00% osób zna konkretną osobę, która sprzedaje narkotyki.

Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?

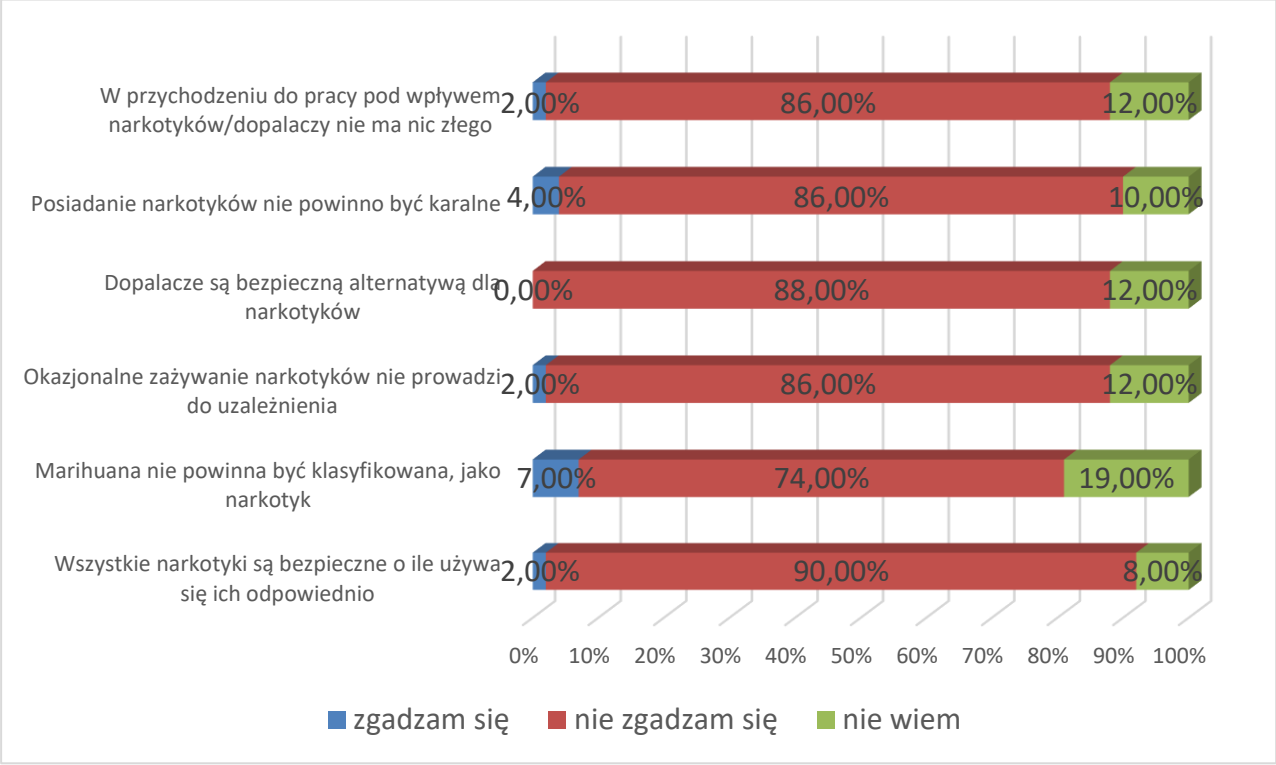

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie mieszkańców poproszono o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń.

- 2,0% ankietowanych mieszkańców uważa, że **nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy**. Z tą opinią nie zgodziło się 86,00% osób, zaś 12,00% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

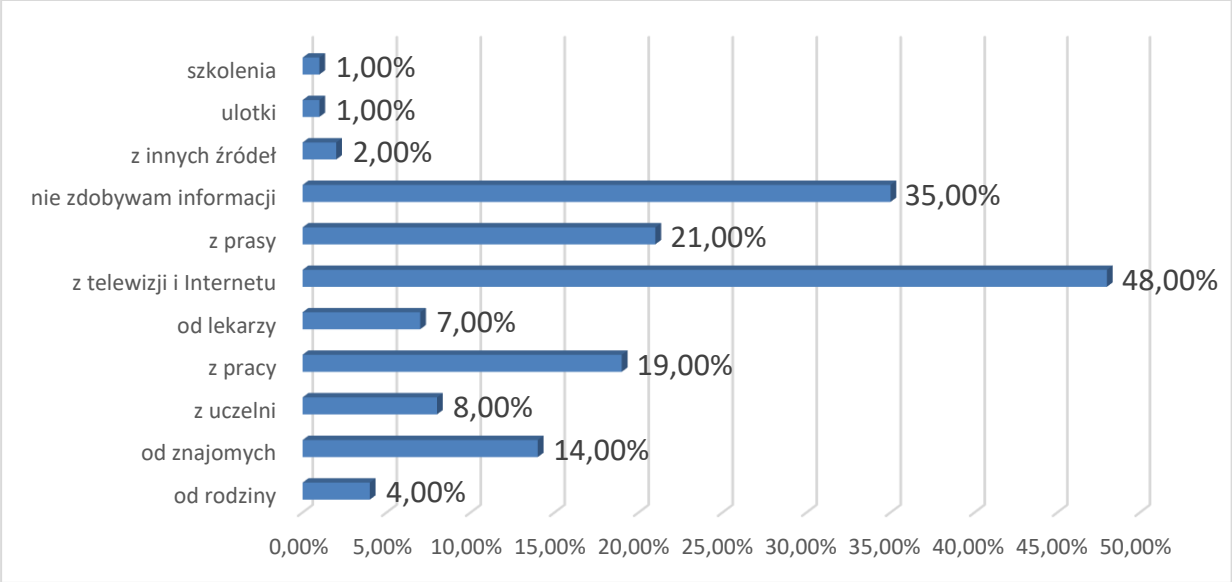
- 4,00% badanych twierdzi, iż **posiadanie narkotyków nie powinno być karalne**, zaś 86,00% osób uważa, że należy karać posiadanie narkotyków. 10,00% osób wskazało odpowiedź „nie wiem”.
- 88,00% ankietowanych uważa, że **dopalacz nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków**. 12,00% osób nie potrafiło odnieść się do tego stwierdzenia.
- Ze stwierdzeniem **„okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia”** zgodziło się 2,00% osób, a 86,00% nie zgodziło się z tą opinią. 12,00% ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem”.
- 7,00% mieszkańców twierdzi, że **marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk**, natomiast 74,00% badanych uważa, że marihuana powinna być zaliczana do narkotyków. 19,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.
- 90,00% ankietowanych twierdzi, że **narkotyki nie są bezpieczne nawet jeżeli używa się ich odpowiednio**. 2,00% osób nie zgodziło się z tą opinią, a 8,00% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

Głównym źródłem pozyskiwania wiedzy o substancjach psychoaktywnych jest telewizja i Internet – taką odpowiedź wskazało 48,00% osób. Mniej popularnymi źródłami wiedzy jest: prasa (21,00%), praca (19,00%), znajomi (14,00%), uczelnia (8,00%), lekarz (7,00%) oraz od rodziny (4,00%). Natomiast 35,00% respondentów nie szuka informacji na ten temat.

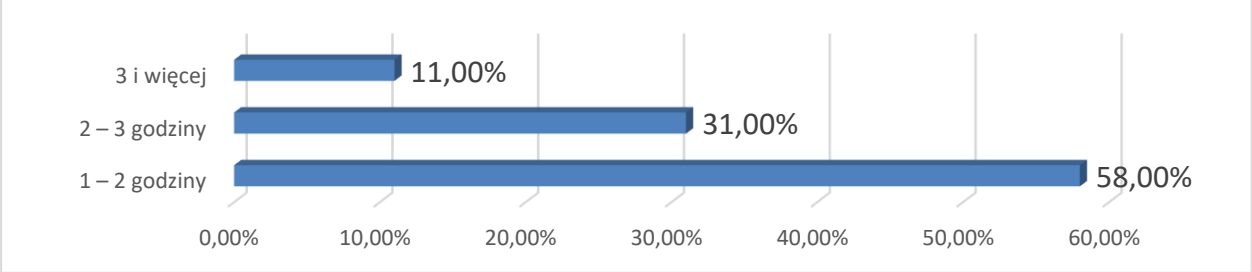
Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

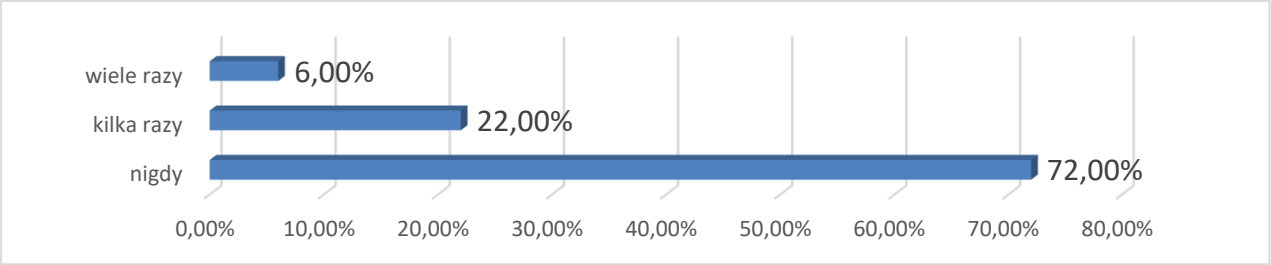
Kolejną, poruszaną kwestią jest problem uzależnień behawioralnych, a dokładniej uzależnień od komputera i Internetu oraz od hazardu. Na początek ankietowanych zapytano o czas spędzany codziennie na korzystaniu z Internetu. Zdecydowana większość badanych osób dziennie na tę aktywność poświęca 1-2 godziny (58,00%), 31,00% osób spędza od 2 do 3 godzin dziennie na przeglądaniu Internetu, zaś 11,00% osób poświęca więcej niż 3 godziny na tę czynność.

Ile czasu spędza Pan/i przeglądając Internet w ciągu dnia?

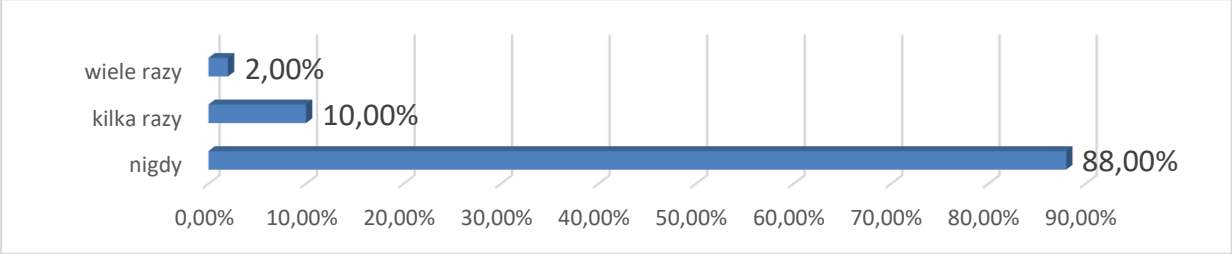

Ankietowanych zapytano również, czy kiedykolwiek brali udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. Nigdy nie robiło tego 72,00% osób. 22,00% ankietowanych mieszkańców brało udział w tego typu konkursach kilka razy, a 6,00% osób wiele razy.

Czy brał/a Pan/i udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysyła się płatne smsy?

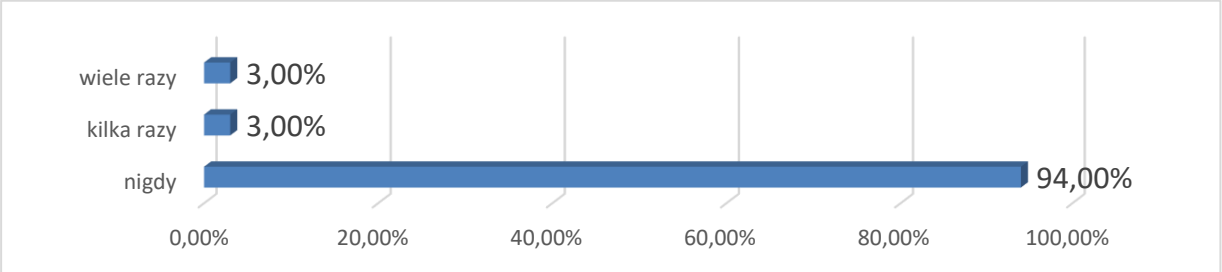

Na automatach lub w salonach gier nigdy nie grało 88,00% osób. Natomiast 10,00% mieszkańców robiła to kilka razy, a 2,00% ankietowanych wiele razy grało na automatach lub w salonach gier.

Czy grał/a Pan/i na automatach, w salonach gier?

Również większość mieszkańców nigdy nie obstawiała zakładów bukmacherskich – taką odpowiedź wskazało 94,00% osób. 3,00% ankietowanych robiło to kilka razy, a kolejne 3,00% wiele razy.

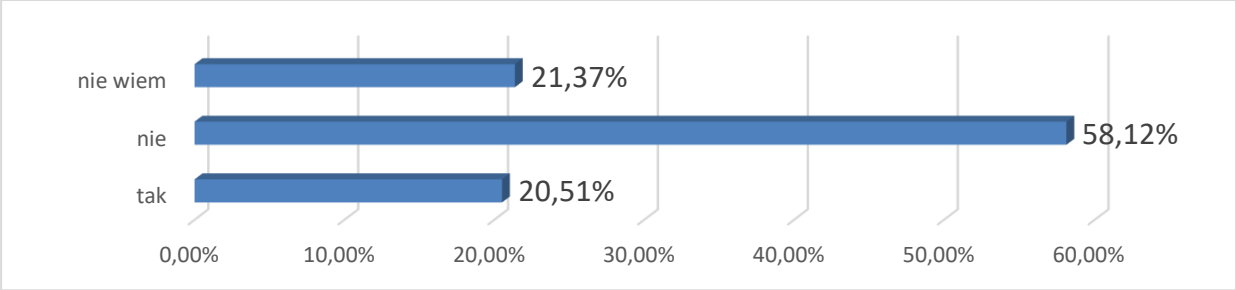
Czy obstawiał/a Pan/i zakłady bukmacherskie, np. STS, Totomix?

1.3 Diagnoza – badanie dzieci i młodzieży

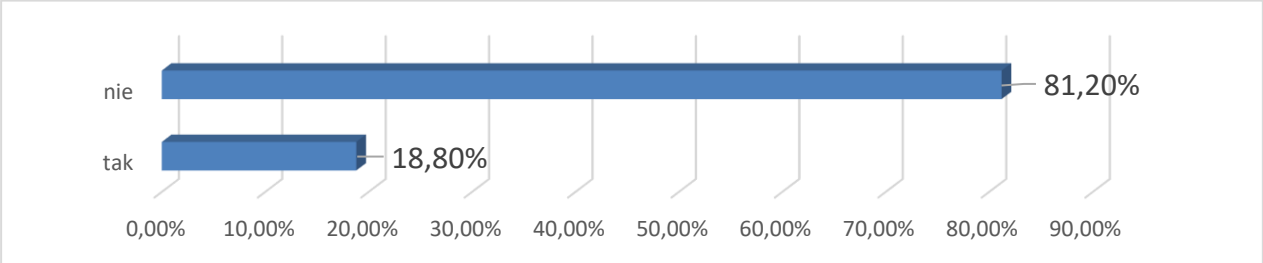
Na początek młodych respondentów zapytano czy ich zdaniem, osoby w ich wieku spożywają alkohol. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 20,51% badanych, zaś 58,12% osób nie zgodziło się z tą opinią, a 21,37% osób nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

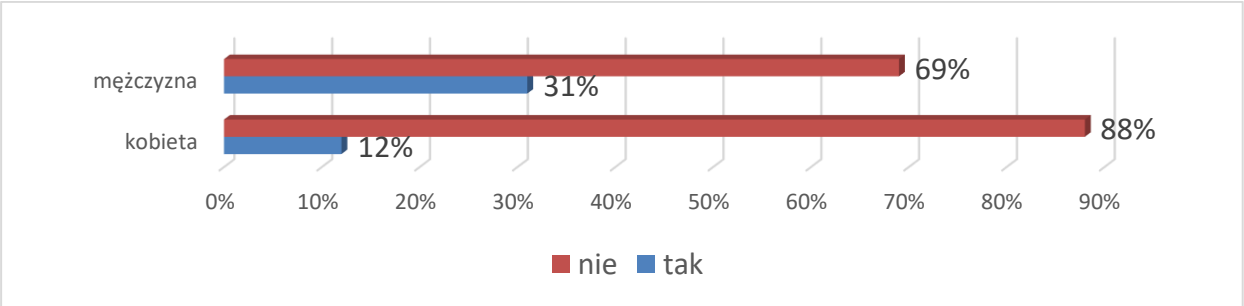

Należy zwrócić uwagę na fakt, 18,80% uczniów próbowało już kiedykolwiek pić alkohol.

Czy próbowałeś/aś pić alkohol?

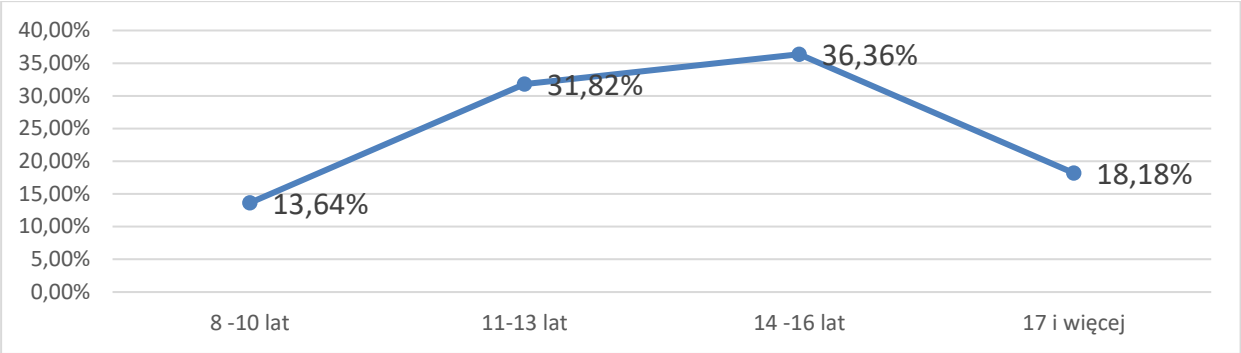

Kontakt z alkoholem zadeklarowało 12% dziewczynek i 31% chłopców. Jak widać, sięganie po alkohol wśród uczniów ma istotny statystycznie związek z płcią – chłopcy częściej niż dziewczynki przyznawali się do spożywania alkoholu.

Czy próbowałeś/aś pić alkohol? – w podziale na płeć

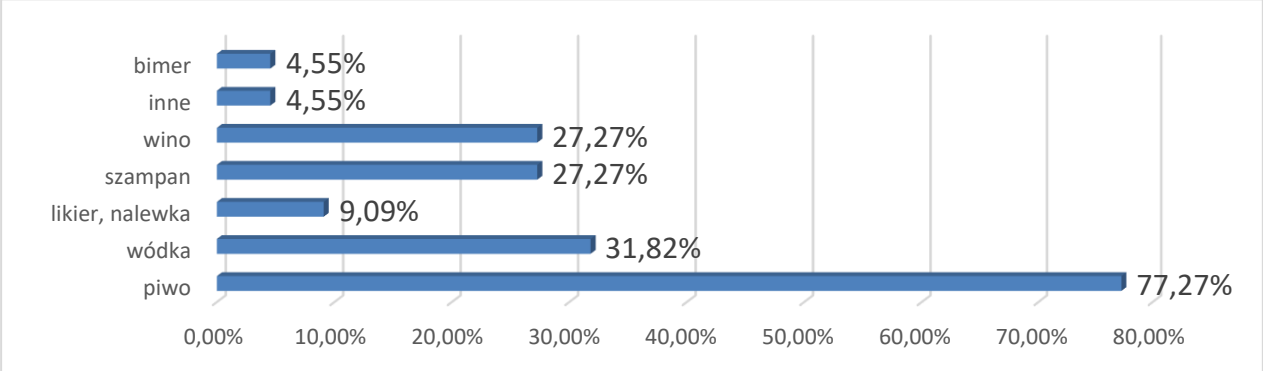

Uczniowie najczęściej sięgali pierwszy raz po alkohol w wieku 14 – 16 lat – taką odpowiedź wskazało 36,36% badanych. 31,82% uczniów pierwszy raz piło alkohol w wieku 11 – 13 lat. Natomiast w wieku 8 - 10 lat pierwszy raz po alkohol sięgnęło kolejne 13,64% uczniów. 18,18% badanych piło pierwszy raz alkohol mając 17 i więcej lat.

W jakim wieku zacząłeś/zaczęłaś pić alkohol?

Następnie uczniów poproszono o wskazanie rodzaju alkoholu, który zdarzyło im się próbować. Respondenci najczęściej wskazywali na: piwo (77,27%), wódkę (31,82%), szampana (27,27%), wino (27,27%), likier, nalewki (9,09%), bimber (4,55%) oraz inne alkohole, nie podając konkretnych nazw (4,55%).

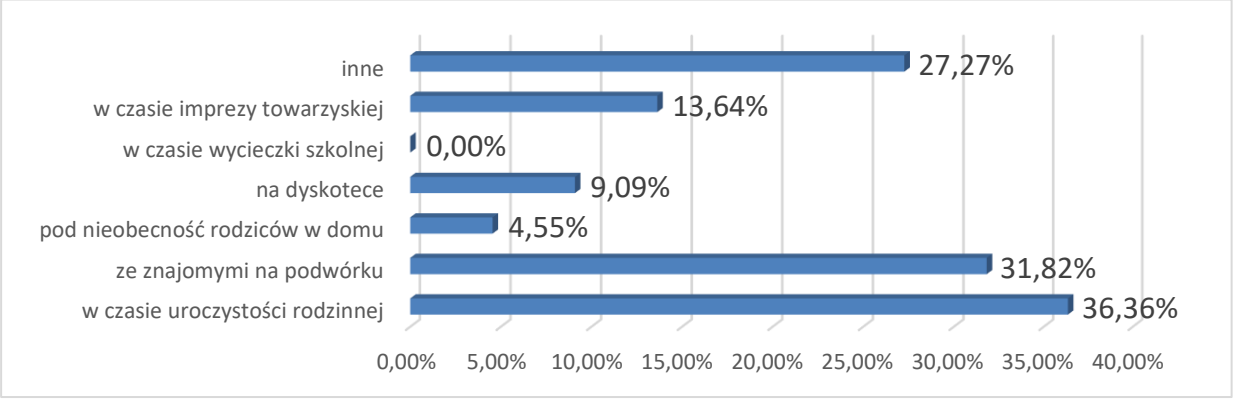
Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie po raz pierwszy sięgali po alkohol podczas uroczystości rodzinnej (36,36%), ze znajomymi na podwórku (31,82%), a także: w czasie imprezy towarzyskiej (13,64%) na dyskotece (9,09%) oraz pod nieobecność rodziców (4,55%). 27,27% uczniów wskazało również na inne okoliczności, jednak nie podali konkretnych przykładów.

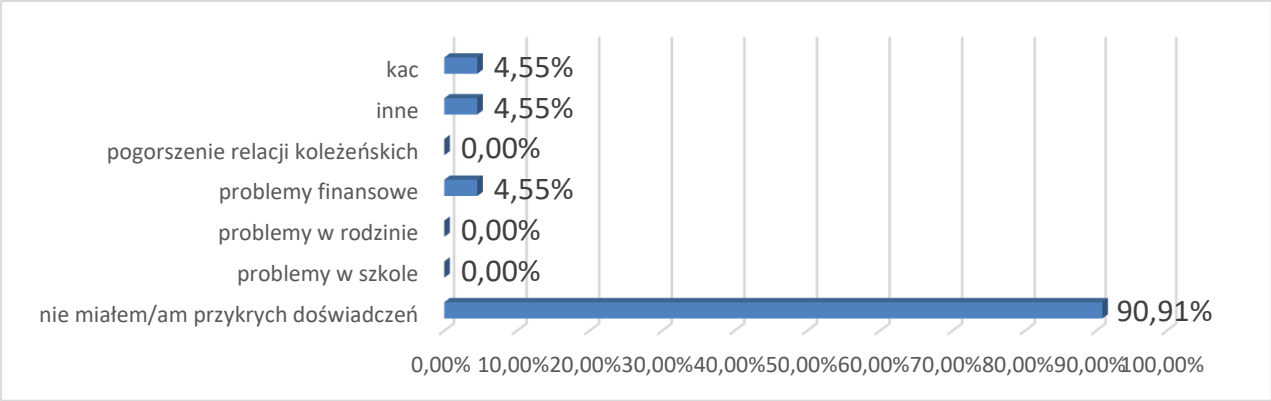
W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Co istotne, większość uczniów nie doświadczyła nigdy przykrych konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu – takiej odpowiedzi udzieliło 90,91% osób. Pozostali uczniowie wskazywali na: problemy finansowe (4,55%), kac (4,55%) oraz inne konsekwencje, których uczniowie konkretnie nie wymienili (4,55%).

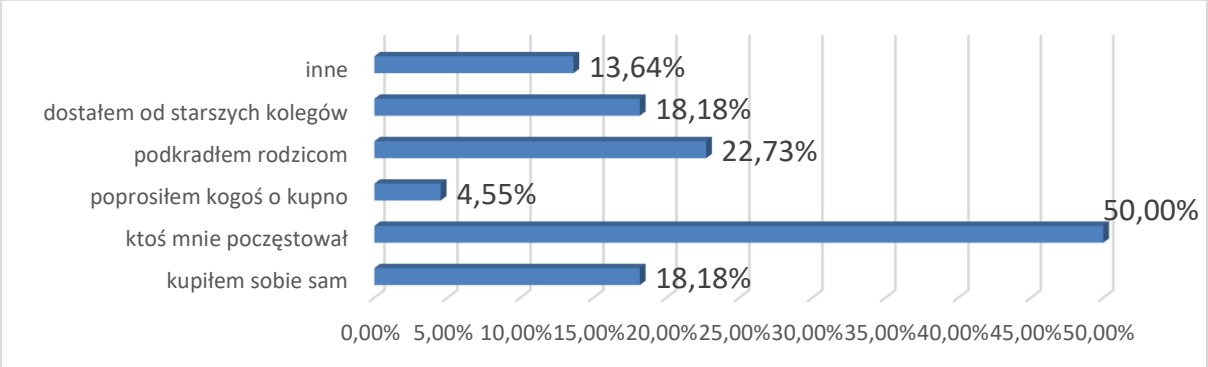
Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Interesujący wydaje się fakt, skąd uczniowie mają alkohol, skoro zgodnie z prawem nie mogą sami go kupić. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, uczniowie najczęściej są nim częstowani (50,00%), podkradają go rodzicom (22,73%), proszą kogoś o kupno (4,55%), kupują sobie samodzielnie (18,18%), dostają go od starszych kolegów (18,18%). Kolejne 13,64% uczniów wskazało na inne sposoby, jednak osoby te nie wymieniały konkretnych przykładów, które miały na myśli wskazując tę odpowiedź.

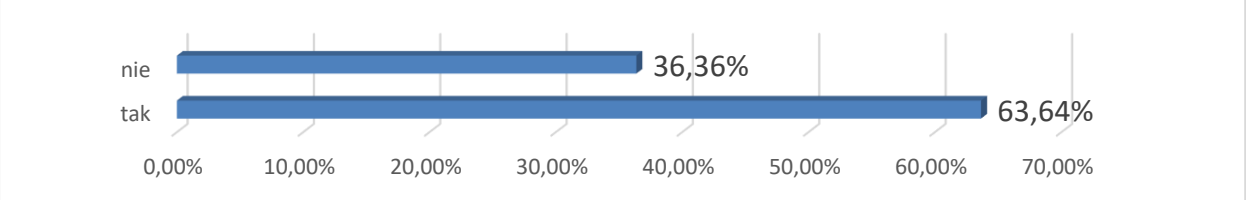
Jak otrzymałeś/aś alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

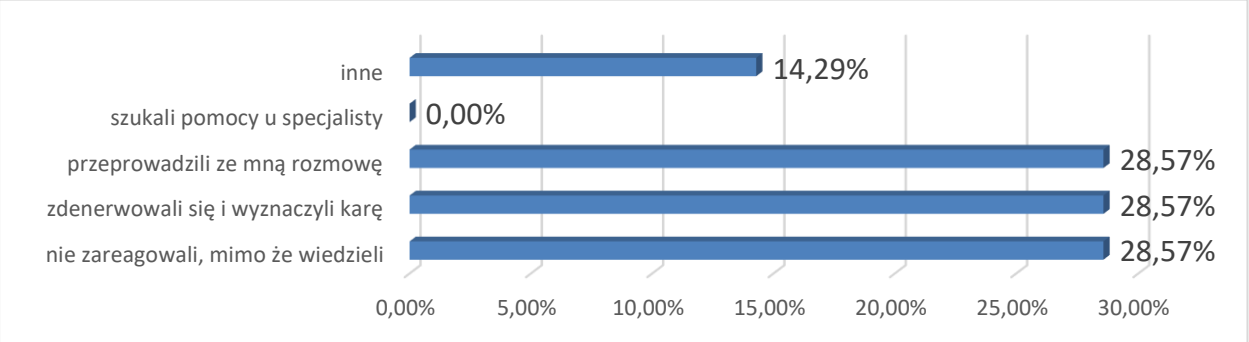
Co ciekawe, zdaniem większości uczniów ich rodzice wiedzą o tym, iż spożywają oni alkohol. Takiej odpowiedzi udzieliło 63,64% osób.

Czy rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pić alkohol?

Następnie respondentów zapytano o reakcje ich rodziców na spożywanie przez nich alkoholu. 28,57% przyznała, że ich rodzice nie zareagowali w ogóle na tę informację. Kolejne 28,57% uczniów zadeklarowało, iż rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę, również 28,57% osób oznajmiło, iż rodzice zdenerwowali się i wyznaczyli karę, a 14,29% osób przyznało, że rodzice zareagowali w inny sposób, nie podali jednak jakie to były zachowania.

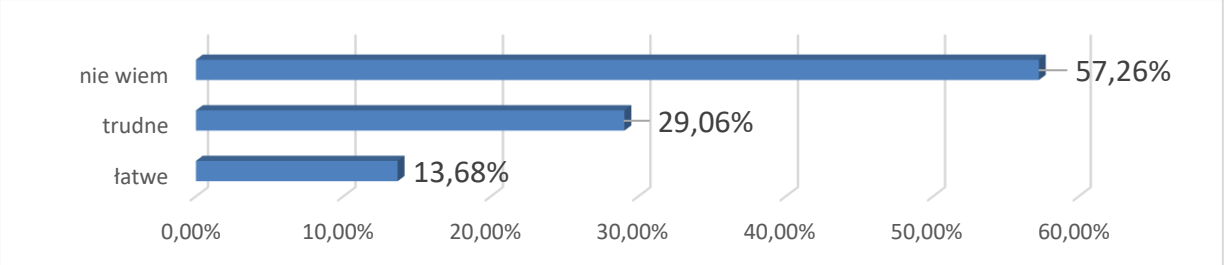
Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Dla 13,68% ankietowanych zdobycie alkoholu w gminie jest czymś łatwym. Z tą opinią nie zgodziło się 29,06% uczniów, a 57,26% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

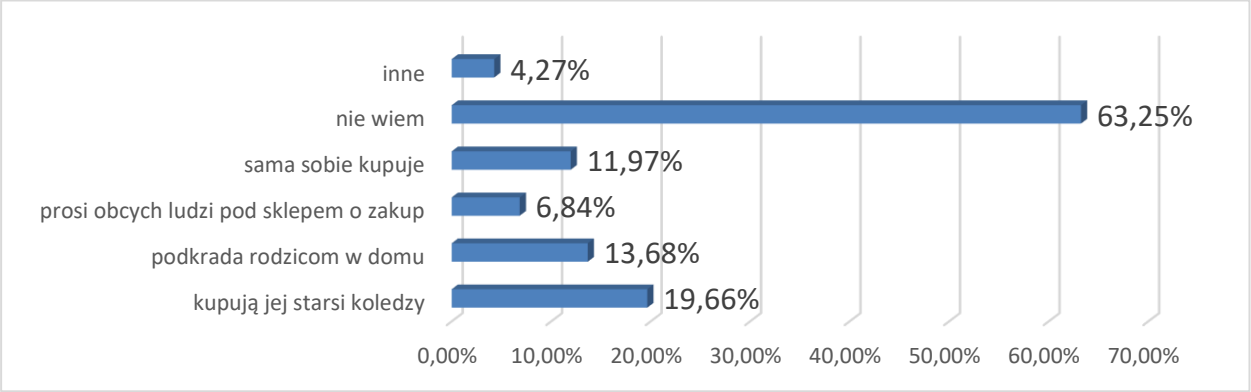
Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

Na koniec, ankietowanych poproszono, aby wskazali jak ich zdaniem młodzież może zdobywać alkohol. Większość uczniów przyznała, iż nie ma wiedzy na ten temat (63,25%). Pozostali uczniowie

wskazywali na następujące sposoby: kupują jej starsi koledzy (19,66%), proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup (6,84%), podkradają rodzicom (13,68%), sami sobie kupują (11,97%) oraz zdobywają go w inny sposób (4,27%).

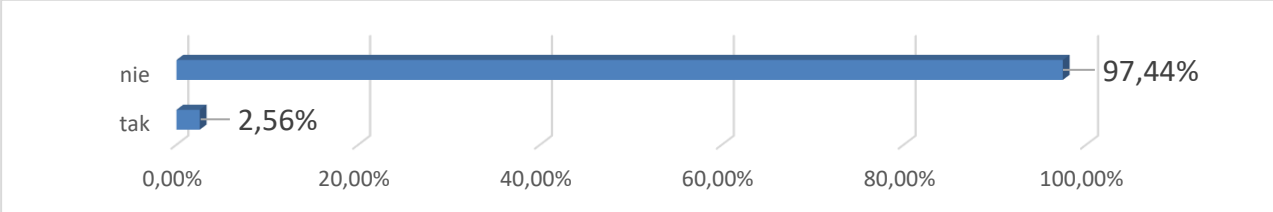
Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

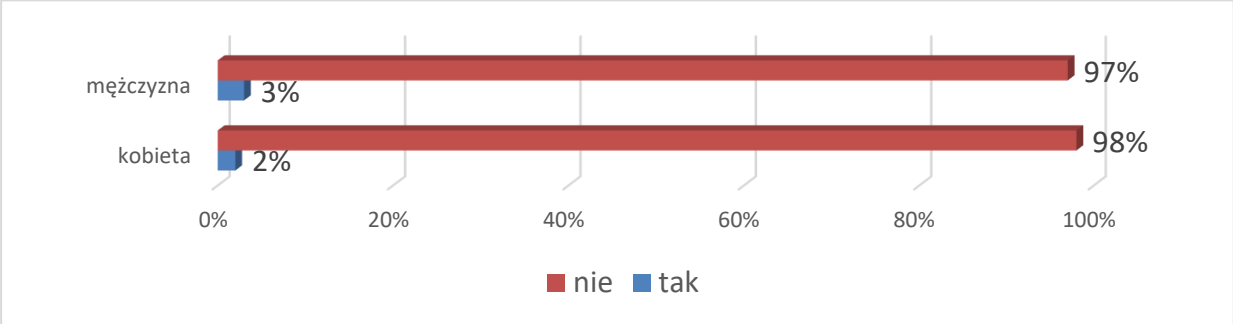
Kolejno, młodych respondentów zapytano, czy zdarzyło im się kiedykolwiek próbować zażywać narkotyki. Do zażywania środków psychoaktywnych przyznał się 2,56% uczniów.

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

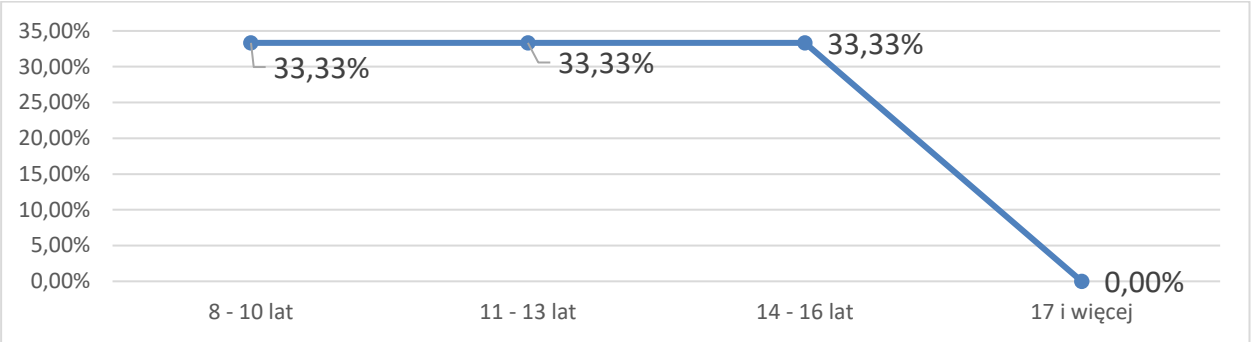

Do kontaktu z narkotykami przyznało się 2% dziewczynek oraz 3% chłopców.

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze? – w podziale na płeć

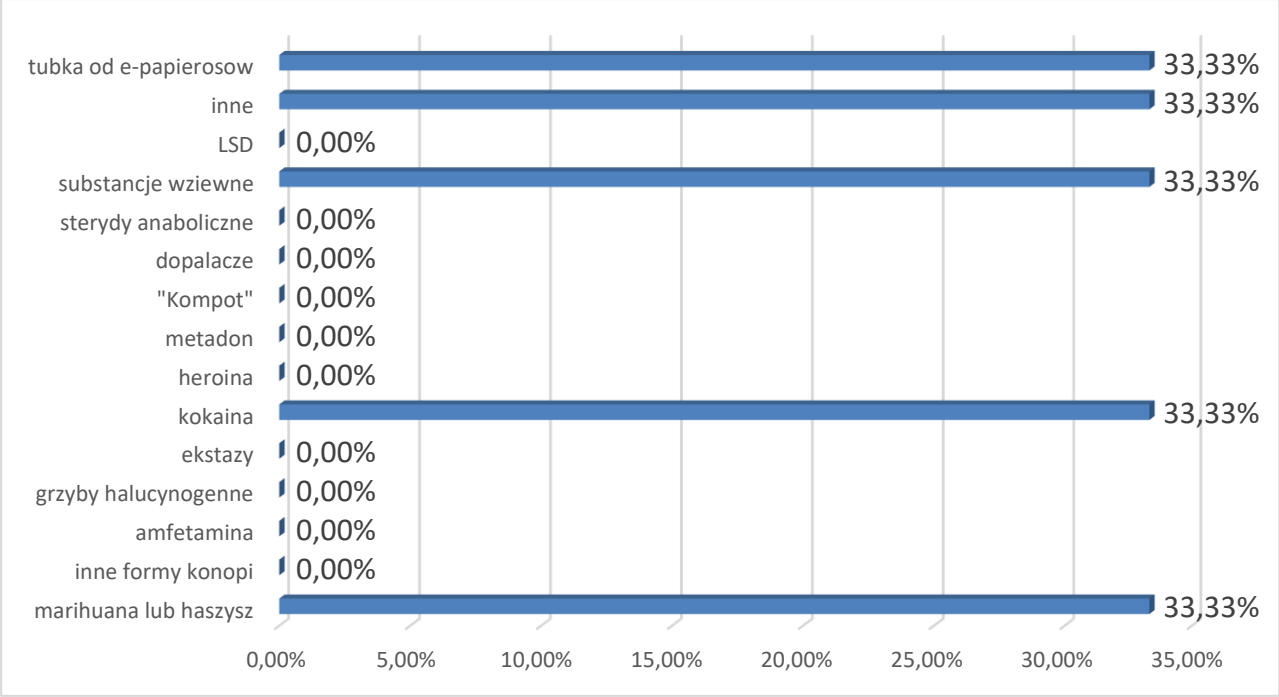
Uczniowie, którzy przyznali, iż zażywali kiedykolwiek środki psychoaktywne pierwszy raz zażywali je w wieku 11– 13 lat (33,33%), 8 – 10 lat (33,33%) oraz 14 – 16 lat (33,33%).

Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?

Uczniowie Ci zażywali: substancje wziewne (33,33%), tubki od e-papierosów (33,33%), kokainę (33,33%), marihuanę lub haszysz (33,33%) oraz inne środki (33,33%).

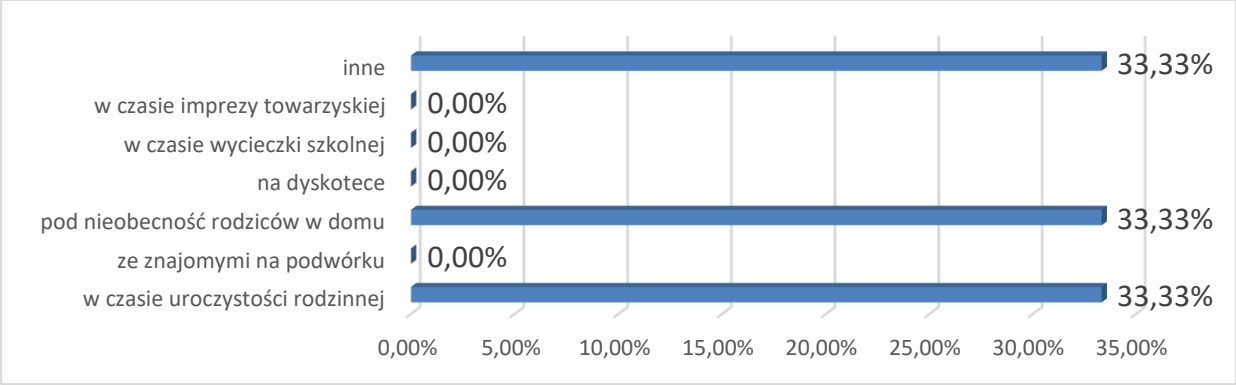
Jakie były to substancje?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie pierwszy raz sięgnęli po substancje psychoaktywne w czasie uroczystości rodzinnej (33,33%), pod nieobecność rodziców w domu (33,33%) oraz w innych okolicznościach (33,33%).

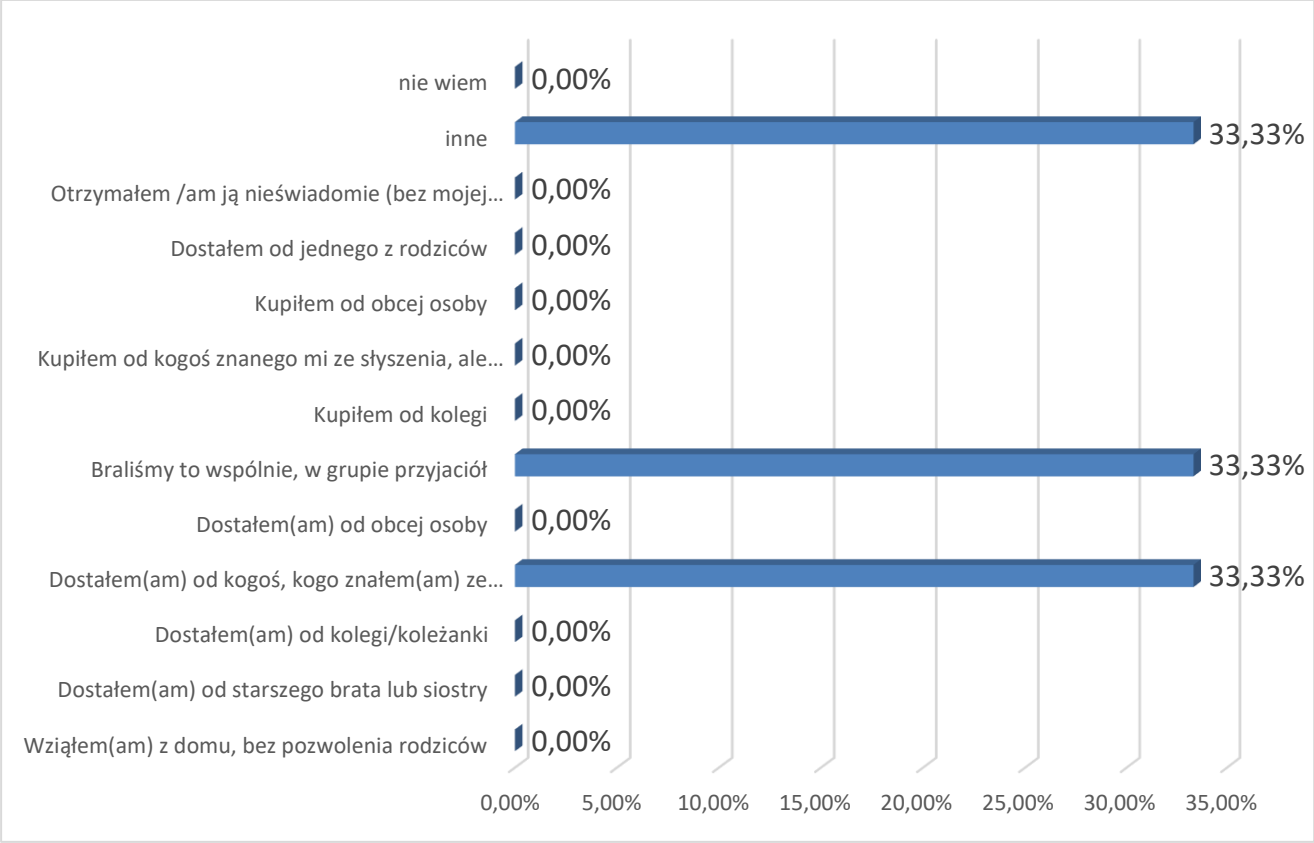
W jakich okolicznościach zażyłeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Niezwykle ciekawe wydaje się to skąd uczniowie biorą tego typu substancje, skoro są one prawnie zabronione. Jednak jak wynika z ich odpowiedzi, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest niemożliwe. Uczniowie najczęściej wskazywali, iż: zażywali je w grupie znajomych (33,33%), dostali je od kogoś znanego ze słyszenia, ale nie osobiście (33,33%). Kolejne 33,33% uczniów wskazało odpowiedź „inne", jednak nie wyjaśnili tej odpowiedzi.

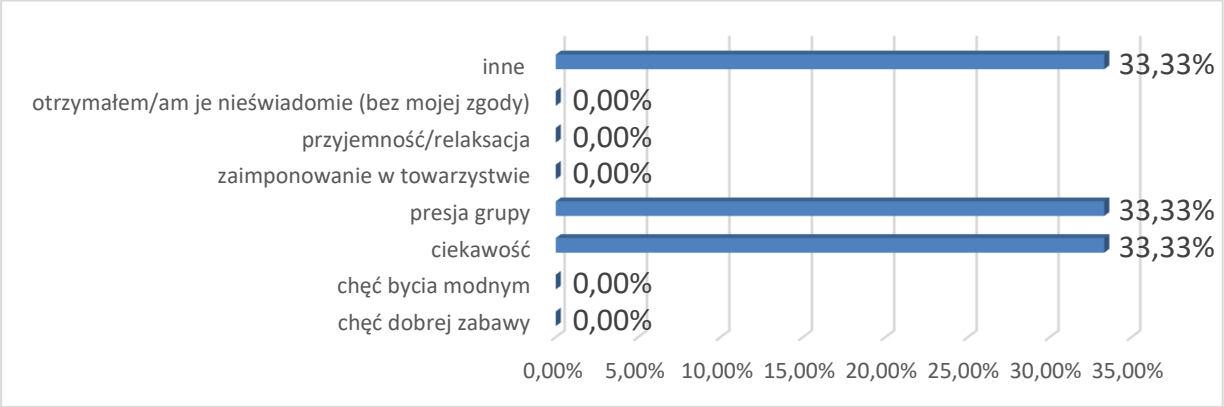
Skąd wziąłeś/wzięłaś tę substancję?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ciekawość (33,33%) oraz presja grupy (33,33%) oraz to główne czynniki motywujące uczniów do zażywania substancji psychoaktywnych.

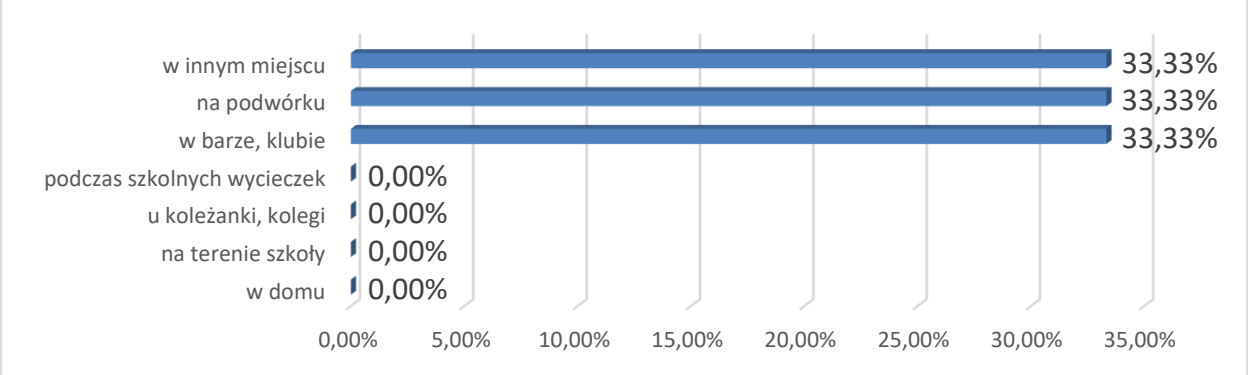
Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków/dopalaczy?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie najczęściej sięgają po substancje na podwórku (33,33%), w barze lub klubie (33,33%) oraz w innych miejscach, których nie wskazali dokładnie (33,33%).

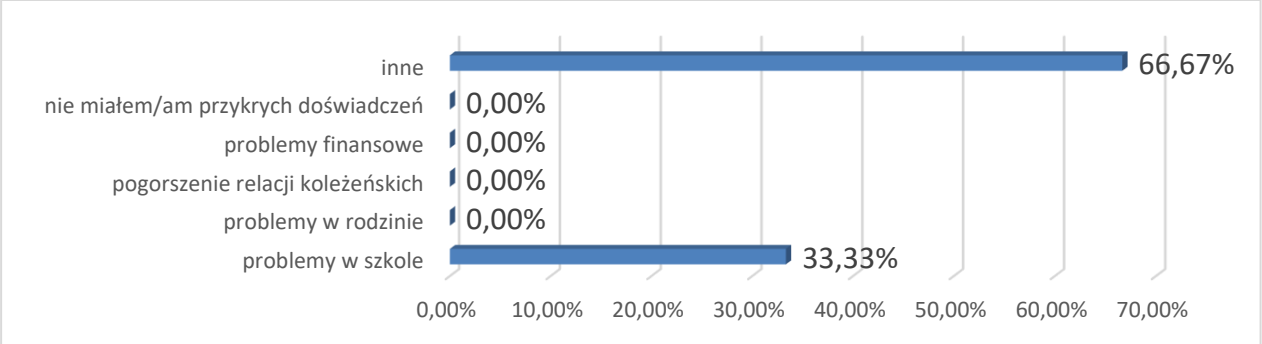
Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Większość uczniów nie doświadczyła nigdy przykrych konsekwencji związanych z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy (66,67%). Natomiast 33,33% uczniów doświadczyło problemów w szkole.

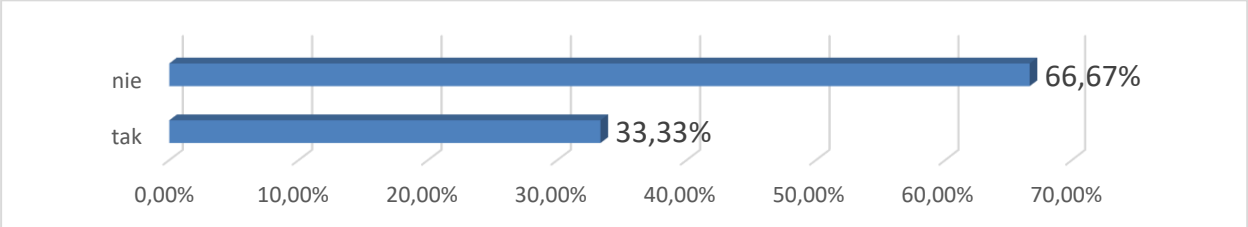
Czy miałeś jakieś przykre doświadczenia związane z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

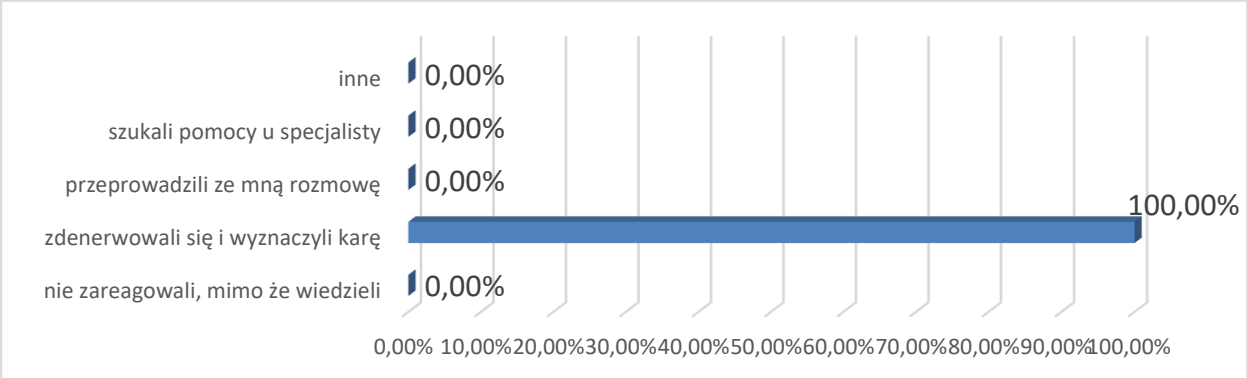
33,33% uczniów, którzy zażywali kiedykolwiek narkotyki uważa, że ich rodzice wiedzą o tym fakcie.

Czy rodzice wiedzą, że zażywasz narkotyki/dopalacze?

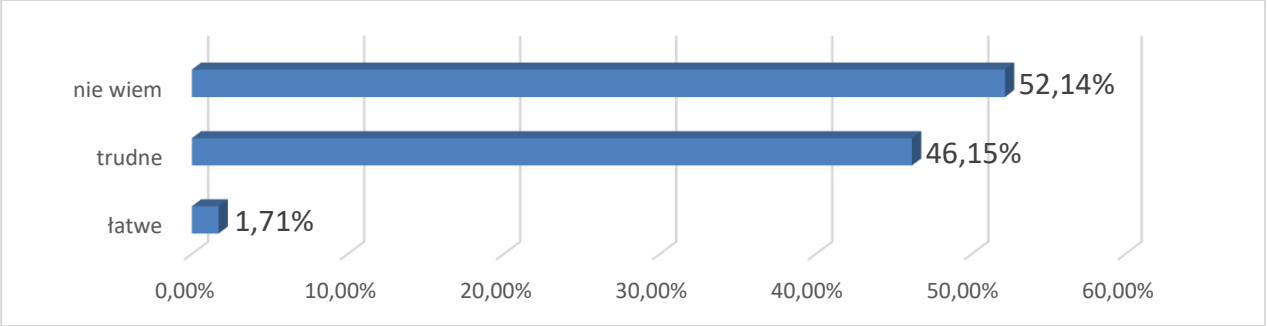

Wszyscy uczniowie, którzy przyznali, że ich rodzice wiedzą o zażywaniu przez nich narkotyków przyznali wskazali, iż zdenerwowali się i wyznaczyli karę w reakcji na tę informację.

Jak Twoi rodzice zareagowali na zażywanie przez Ciebie narkotyków/dopalaczy?

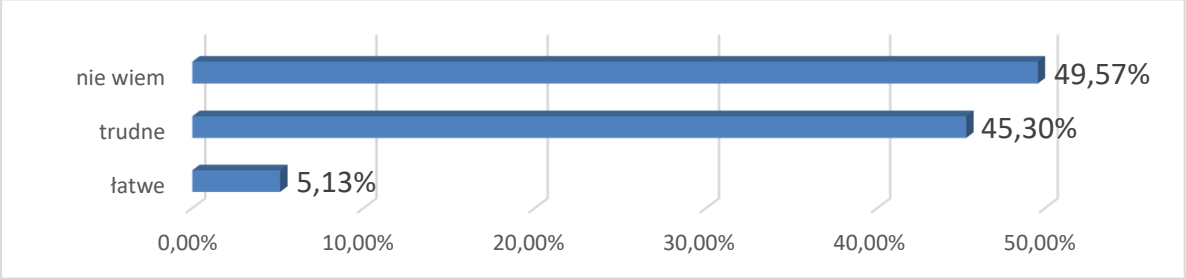

1,71% uczniów uważa, że pozyskanie narkotyków w ich gminie jest łatwe. Przeciwnego zdania jest natomiast 46,15% badanych. Istotny jest fakt, iż większość uczniów (52,14%) nie ma wiedzy na ten temat, co świadczy o tym, iż nie poszukiwali tego typu informacji.

Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

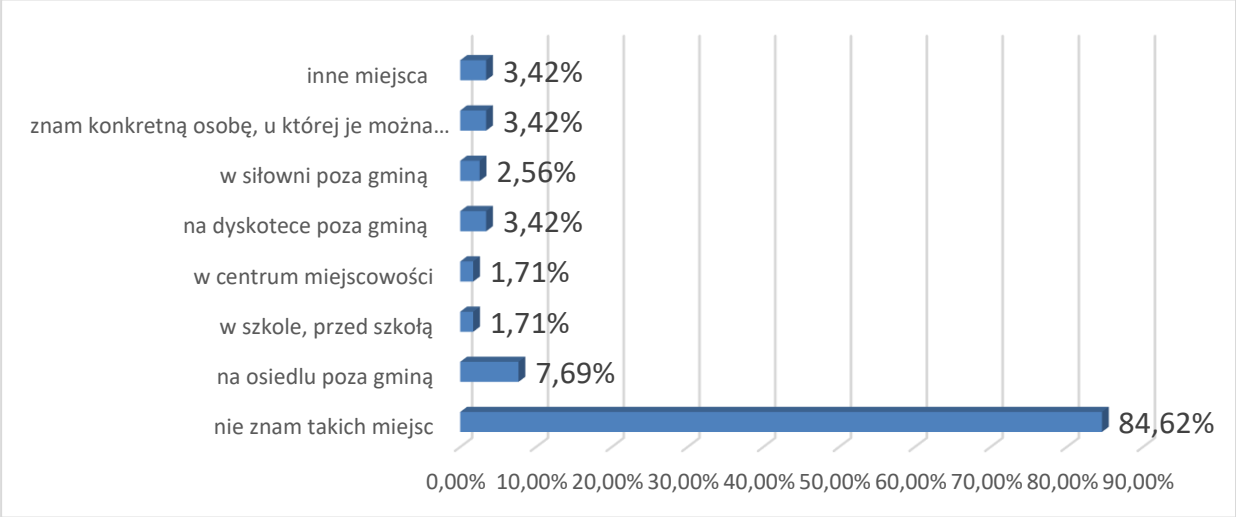

Podobnie w przypadku dopalaczy – większość uczniów nie potrafiło określić, czy ich zdobycie na terenie gminy jest łatwe, czy trudne. W opinii 5,13% osób jest to łatwe, zaś 45,30% jest to trudne.

Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

Uczniowie w większości nie potrafią wskazać miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze – takiej odpowiedzi udzieliło 84,62% ankietowanych. Pozostałe osoby wskazywały na: osiedle poza gminą (7,69%), dyskotekę poza gminą (3,42%), siłownię poza gminą (2,56%), centrum miejscowości (1,71%), okolice szkoły (1,71%) i inne miejsca (3,42%). Kolejne 3,42% uczniów zna osobę, u której można kupić narkotyki.

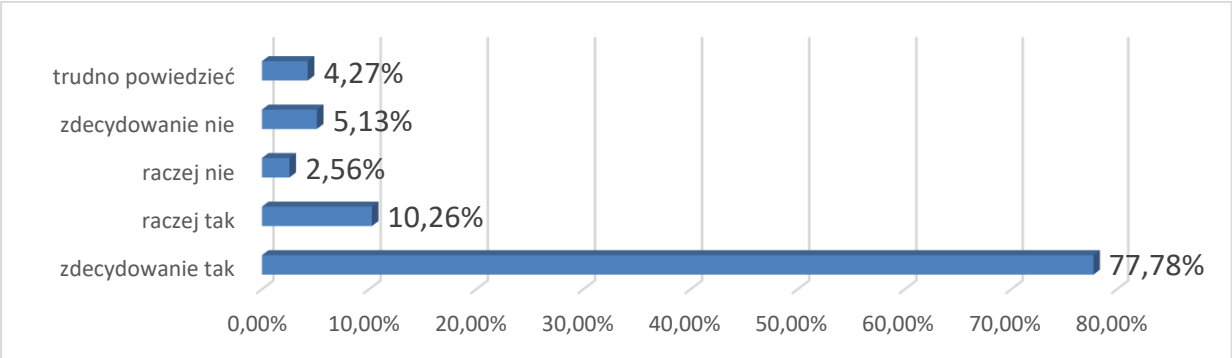
Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

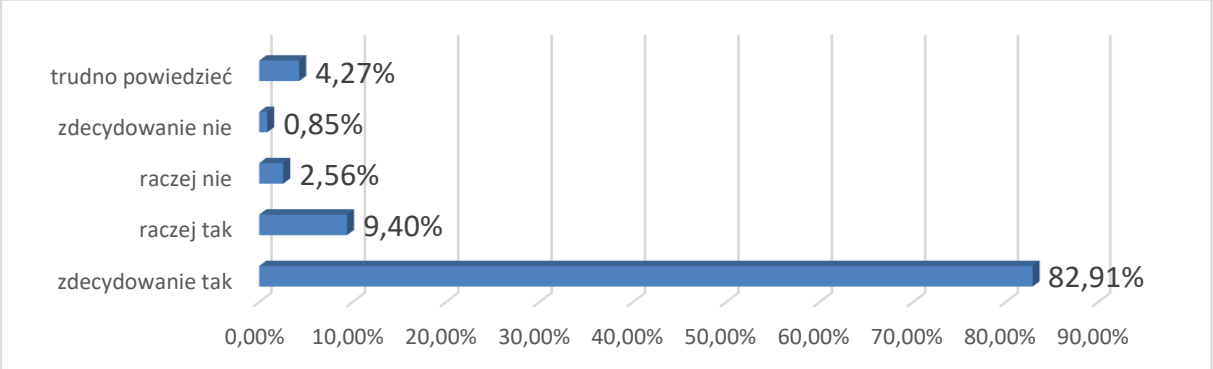
Większość uczniów uważa, że zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia – takiej odpowiedzi udzieliło 77,78% osób, a 10,26% sądzi, iż jest to raczej szkodliwe. Z tą opinią nie zgodziło się 7,69% uczniów, w tym 2,56% uważa, iż jest to raczej nieszkodliwe, a 5,13% uczniów sądzi, iż dopalacze zdecydowanie nie są szkodliwe. 4,27% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć".

Czy uważasz, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia?

Również zdecydowana większość ankietowanych uważa, że zażywanie dopalaczy jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia (82,91%) oraz raczej szkodliwe dla zdrowia (9,40%). W opinii 2,56 jest to raczej nieszkodliwe, zaś 0,85% osób uważa, że dopalacze są zdecydowanie nieszkodliwe. 4,27% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

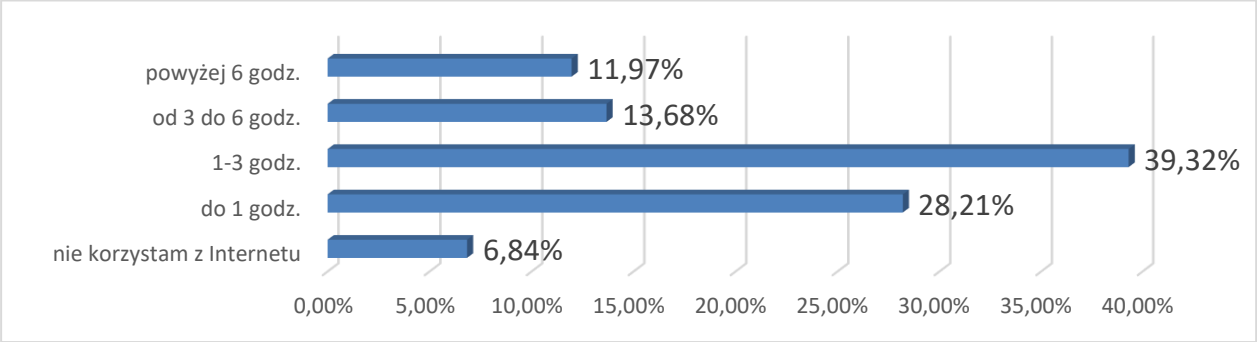
Czy uważasz, że zażywanie dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

Kolejny blok pytań dotyczył korzystania przez dzieci i młodzież z komputera, Internetu oraz telefonów komórkowych. Korzystanie z komputera i Internetu jest popularnym sposobem spędzania czasu wolnego wśród młodych ludzi. 28,21% uczniów szkoły podstawowej codziennie na tę aktywność

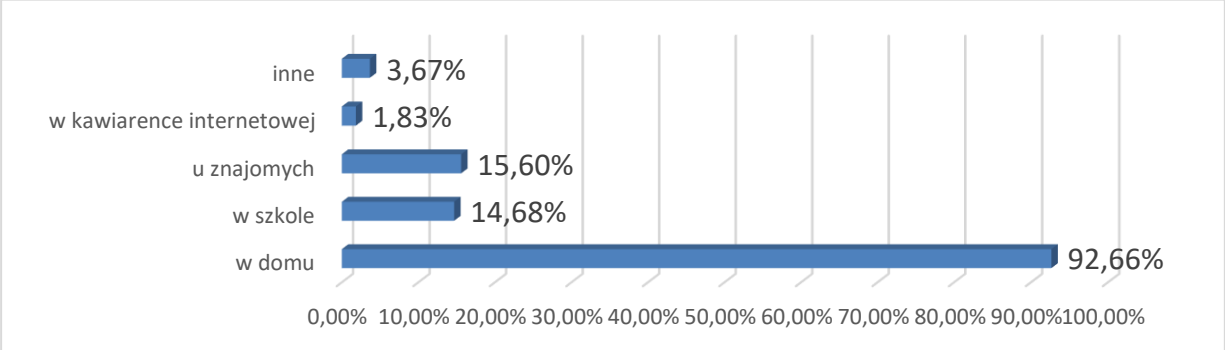
poświęca do 1 godziny dziennie, 39,32% osób od 1 do 3 godzin dziennie, 13,68% uczniów przed komputerem spędza od 3 do 6 godzin dziennie, zaś 11,97% osób na tę aktywność poświęca powyżej 6 godzin dziennie. 6,84% uczniów nie korzysta z komputera i Internetu.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

Uczniowie najczęściej korzystają z komputera i Internetu w domu (92,66%), a także u znajomych (15,60%) w szkole (14,68%) oraz w kawiarence internetowej (1,83%). 3,67% uczniów korzysta z komputera i Internetu w innych miejscach, których ankietowani nie wskazywali konkretnie.

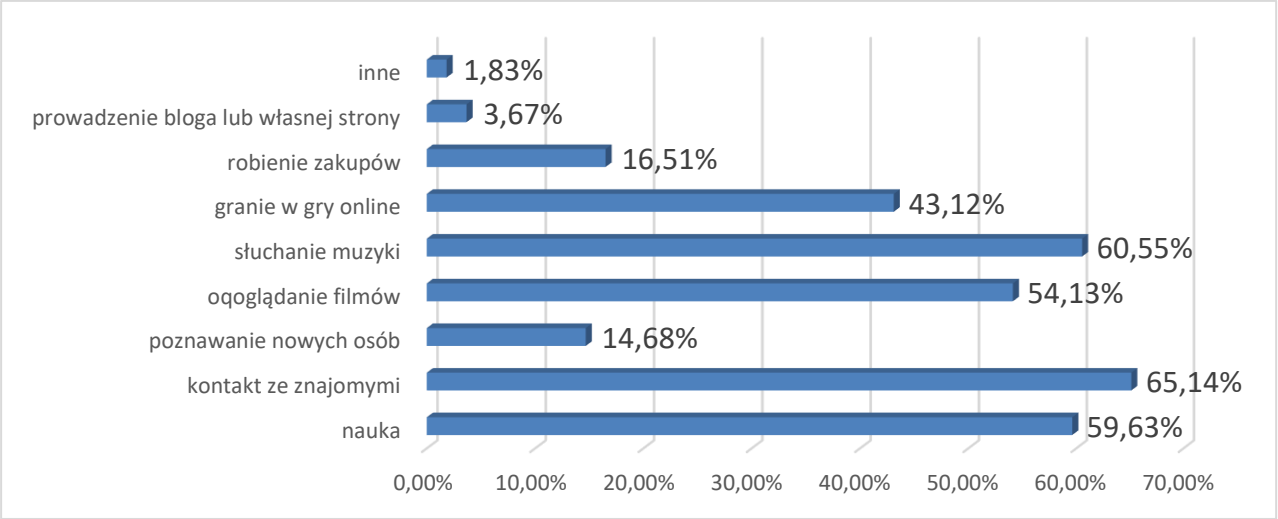
Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Młodzi ludzie korzystają z komputera i Internetu przede wszystkim, aby mieć kontakt ze znajomymi (65,14%), słuchać muzyki (60,55%), uczyć się (59,63%), oglądać filmy (54,13%), grać w gry online (43,12%), robić zakupy (16,51%), poznawać nowe osoby (14,68%), by prowadzić bloga lub własną stronę (3,67%) oraz z innych powodów, nie wskazując konkretnych przykładów (1,83%).

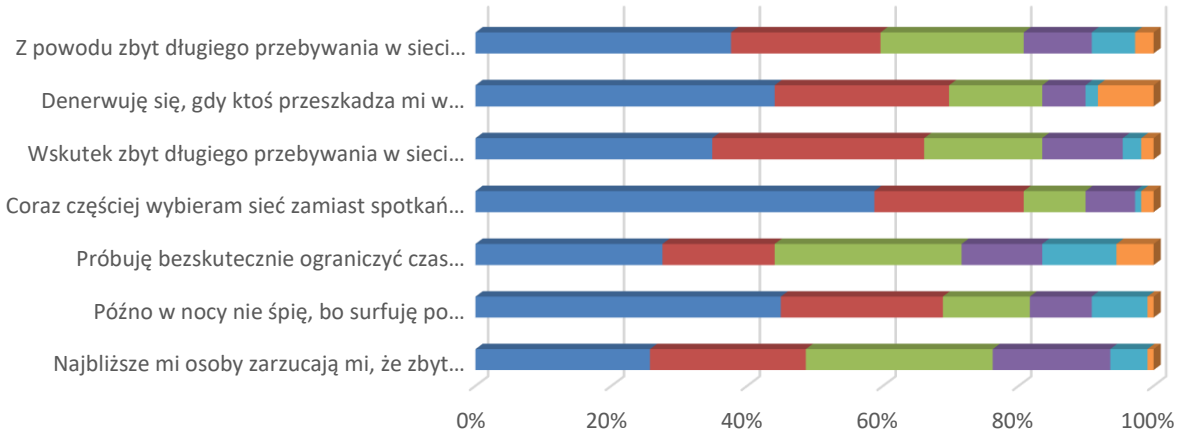
Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Celem sprawdzenia, czy uczniowie przejawiają zachowania, które mogą wskazywać na problem z uzależnieniem od komputera i Internetu, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Na podstawie zebranego materiału badawczego można stwierdzić, iż większość uczniów nie przejawia zachowań, które wskazują na uzależnienie. Odsetek uczniów, którym zawsze najbliższe osoby zarzucają, że spędzają zbyt dużo czasu przed komputerem, którzy wybierają spotkania w sieci zamiast spotkań w rzeczywistości, czy też, którzy denerwują się, gdy ktoś przeszkadza im w surfowaniu po Internecie nie jest wyższy niż 9%. Co pokazuje, iż problem uzależnień behawioralnym nie jest bardzo widoczny wśród uczniów, jednak należy edukować dzieci i młodzież, aby posiadali oni rozsądne podejście do nowych mediów.

Odnieś się proszę, do poniższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali.

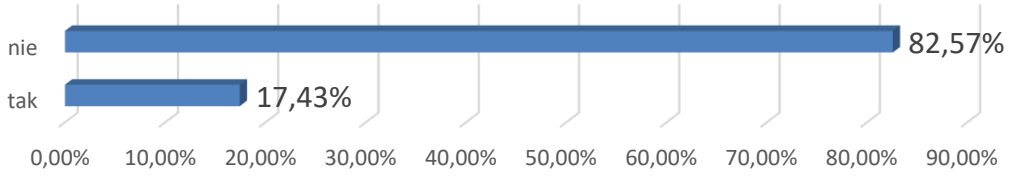

	Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci	Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie	Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci	Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi	Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka)	Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie	Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki lub pracy
nigdy	25,69%	44,95%	27,52%	58,72%	34,86%	44,04%	37,61%
bardzo rzadko	22,94%	23,85%	16,51%	22,02%	31,19%	25,69%	22,02%
rzadko	27,52%	12,84%	27,52%	9,17%	17,43%	13,76%	21,10%
często	17,43%	9,17%	11,93%	7,34%	11,93%	6,42%	10,09%
bardzo często	5,50%	8,26%	11,01%	0,92%	2,75%	1,83%	6,42%
zawsze	0,92%	0,92%	5,50%	1,83%	1,83%	8,26%	2,75%

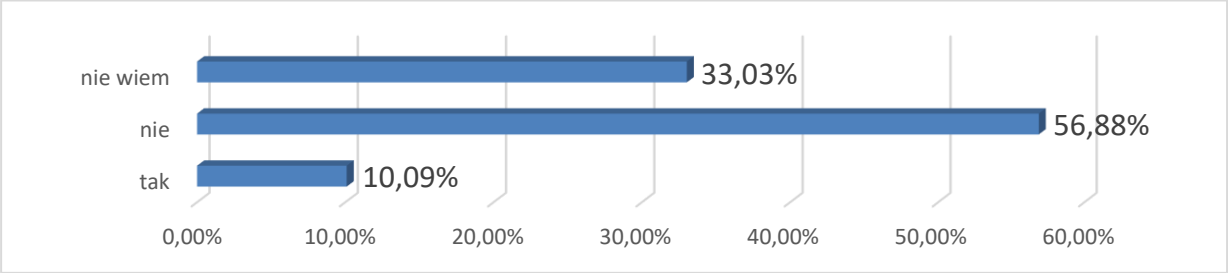
17,43% ankietowanych uczniów czuło się dyskryminowanym ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu.

Czy czułeś się kiedykolwiek dyskryminowany ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu?

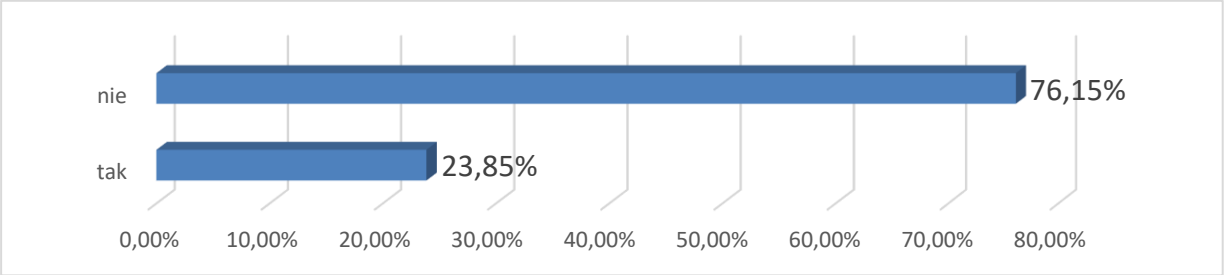
Natomiast 10,99% uczniów uważa, że na jego komputerze zainstalowana jest tzw. „blokada rodzicielska”. 56,88% uczniów przyznało, że nie ma takiego zabezpieczenia, a 33,03% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?

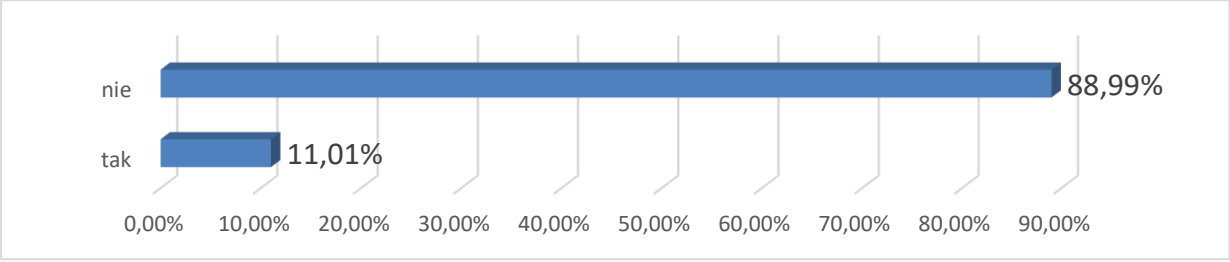

Dodatkowo 23,85% uczniów kłamało, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu.

Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?

11,01% uczniów podałby swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie. Pokazuje to, iż uczniowie nie zdają sobie sprawy z konsekwencji takich działań.

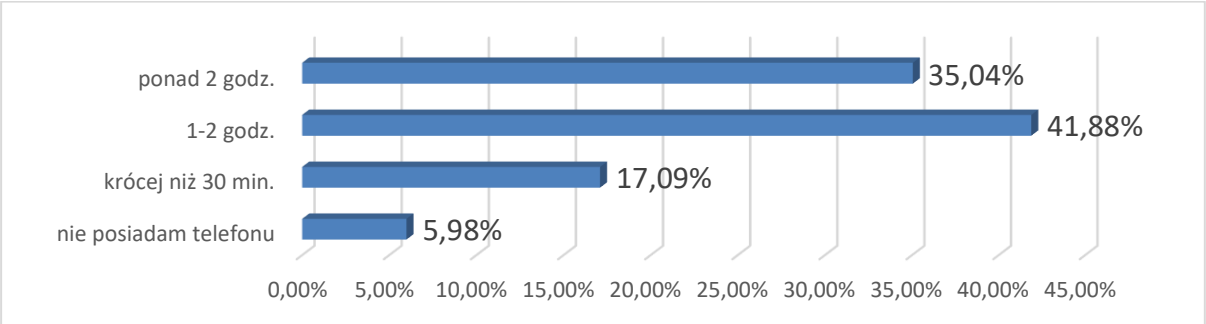
Czy podałbyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

Większość uczniów każdego dnia poświęca od 1 do 2 godzin na korzystanie z telefonu komórkowego (41,88%). Ponad 2 godziny na tę aktywność przeznacza 35,04% uczniów, zaś 17,09%

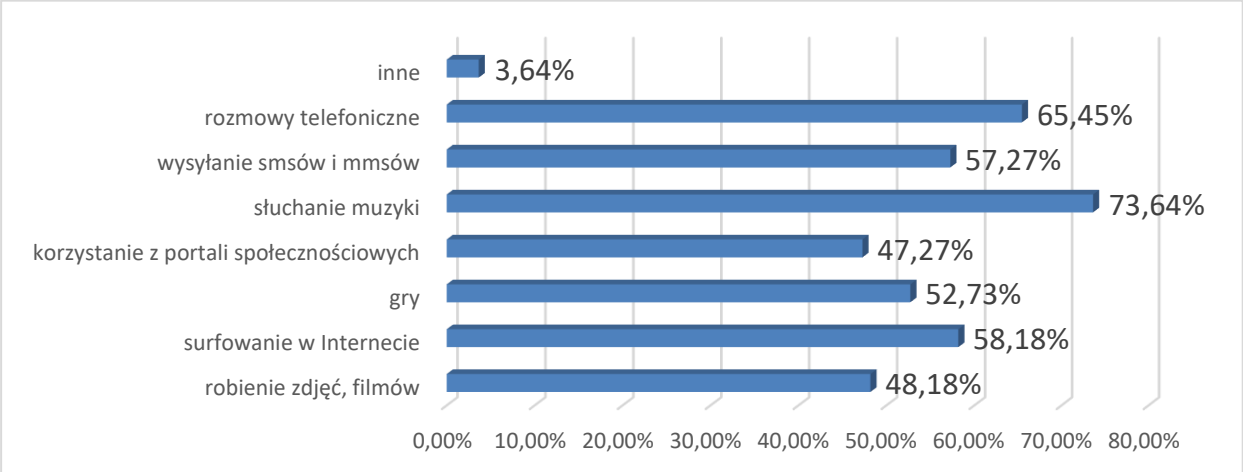
każdego dnia korzysta z telefonu krócej niż 30 minut. 5,98% uczniów nie posiada telefonu komórkowego.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z telefonu komórkowego?

Uczniowie wykorzystują telefon komórkowy przede wszystkim do: słuchania muzyki (73,64%), rozmów telefonicznych (65,45%), surfowania w Internecie (58,18%), wysyłania smsów i mmsów (57,27%), grania w gry (52,73%), robienia zdjęć i filmów (48,18%), korzystania z portali społecznościowych (47,27%) oraz innych czynności – uczniowie nie wymieniali konkretnie (3,64%).

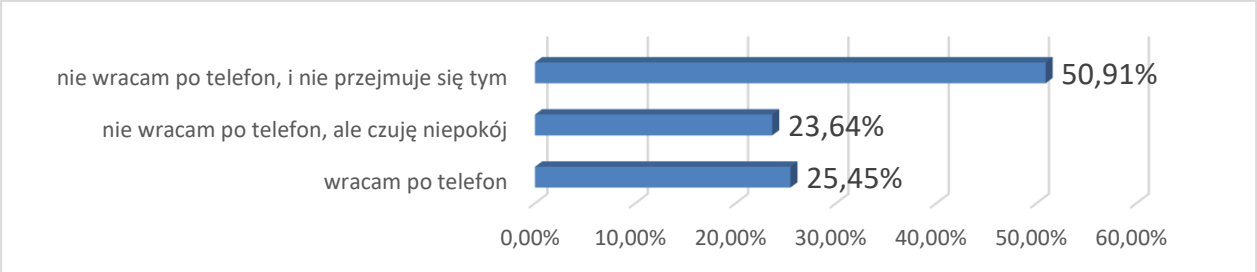
Do czego wykorzystujesz telefon komórkowy?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

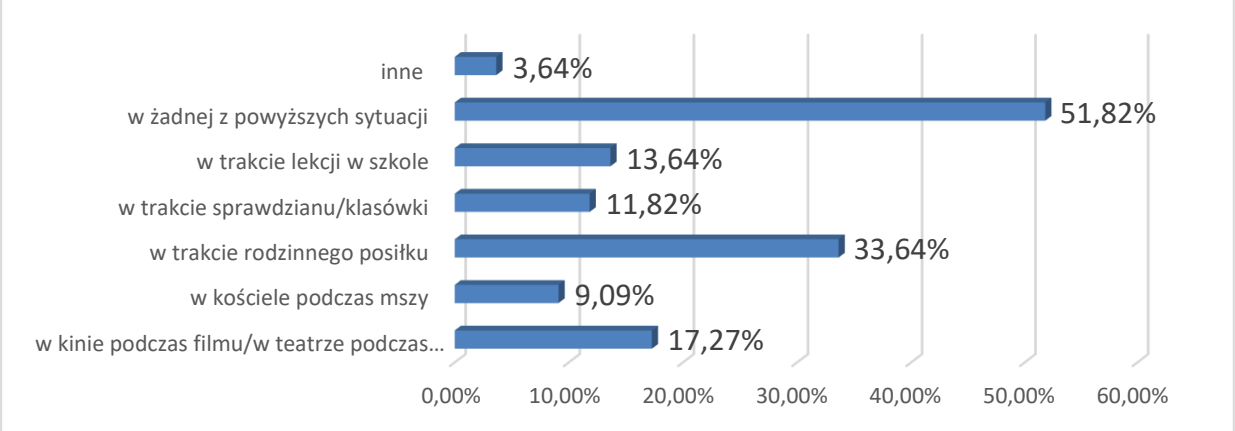
Dobrą informacją jest fakt, iż 50,91% uczniów, gdy zapomni telefonu to nie wraca po niego i nie przejmuje się tym faktem. 23,64% uczniów nie wraca po telefon, ale czuje niepokój związany z brakiem telefonu. Kolejne 25,45% uczniów wraca po telefon, gdy zapomni zabrać go ze sobą.

Jakie uczucie Ci towarzyszy gdy zapomnisz zabrać ze sobą telefon komórkowy?

Uczniów zapytano w jakich nietypowych sytuacjach zdarzyło im się korzystać z telefonu. 33,64% osób w trakcie rodzinnego posiłku, 13,64% uczniów przyznało, że używało telefonu w szkole, w kinie lub teatrze z telefonu korzystało 17,27% uczniów, 11,82% uczniów korzystało z telefonu podczas sprawdzianu lub klasówki, zaś 9,09% w kościele podczas mszy. Natomiast 3,64% uczniów wskazało na inne miejsca, nie podając konkretnych nazw, a 51,82% nie używało telefonu komórkowego w żadnych z wymienionych miejsc lub sytuacji.

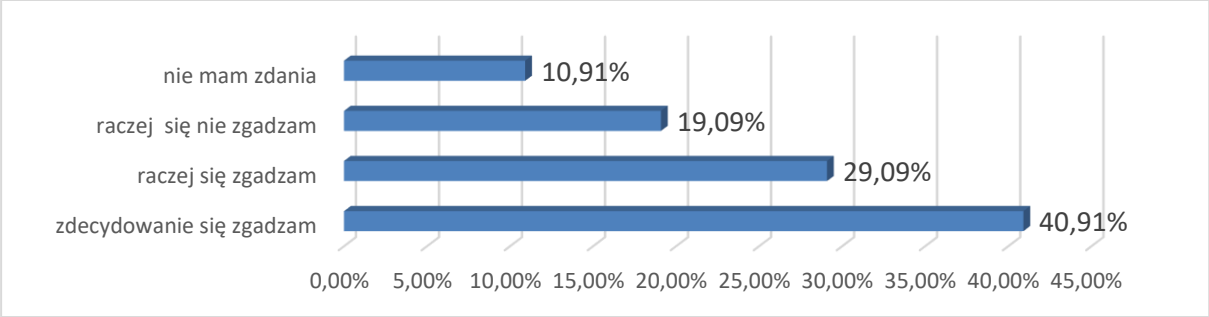
W jakich nietypowych sytuacjach zdarzyło Ci się użyć telefonu co najmniej trzykrotnie?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

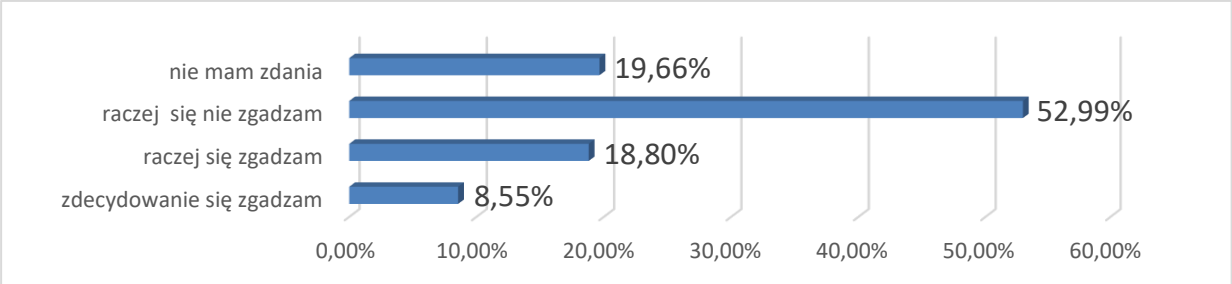
Co dziesiąty uczeń nie ma zdania na temat spędzenia jednego dnia bez telefonu. 19,09% uczniów nie wyobraża sobie jednego dnia bez telefonu, 29,09% osób uważa, że taka sytuacja jest mu obojętna, zaś dla 40,91% uczniów nie byłoby to problemem.

Jaka jest Twoja opinia dotycząca jednego dnia bez telefonu?

Na koniec uczniów zapytano, czy ich zdaniem posiadanie najnowszych modeli telefonów komórkowych jest niezbędne, by nie być wyśmiewanym przez kolegów. 8,55% osób przyznało, iż zdecydowanie jest to niezbędne. 18,80% uczniów uważa, że najnowszy model telefonu raczej jest niezbędny by nie być wyśmiewanym, zaś 52,99% osób nie zgodziło się z ta opinią. 19,66% uczniów nie ma zdania na ten temat.

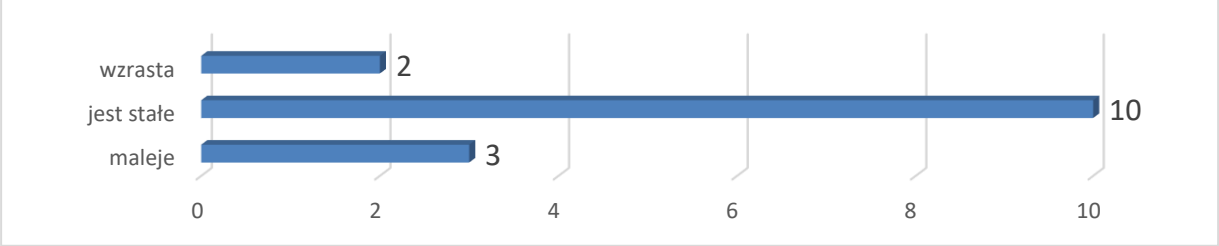
Czy według Ciebie posiadanie najnowszych modeli telefonów komórkowych jest niezbędne, by koledzy się nie wyśmiewali?

1.4 Diagnoza – badanie sprzedawców

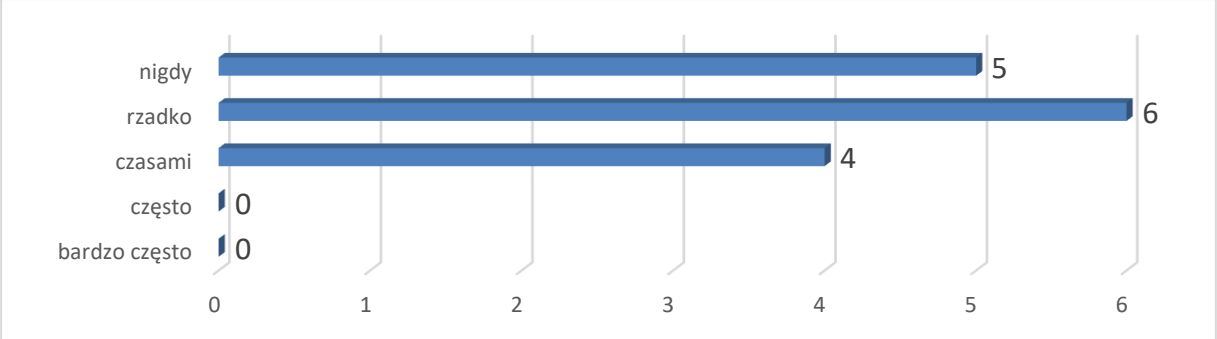
Na początek badanych zapytano, czy ich zdaniem, na przestrzeni ostatnich kilku lat, na terenie gminy zmieniła się skala spożycia alkoholu. Dwóch respondentów uważa, że obecnie spożywa się więcej alkoholu niż dawniej. Trzech ankietowanych twierdzi natomiast, iż obecnie pije się mniej niż kiedyś, zaś dziesięć osób uważa, że obecnie pije się tyle samo co kilka lat temu.

Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i gminie:

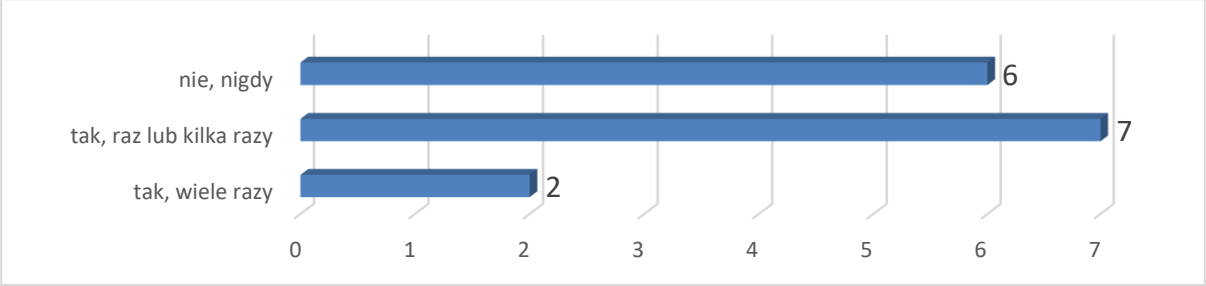
Kolejne pytania mają na celu sprawdzenie dostępności alkoholu dla osób nieletnich. W tym celu sprzedawców zapytano, jak często sprzedaje się alkohol osobom nieletnim na terenie Gminy Wiśniew. Pięciu ankietowanych uważa, że na terenie gminy nigdy nie sprzedaje się alkoholu osobom nieletnim. Natomiast sześć osób uważa, że taka sytuacja może mieć miejsce rzadko, a cztery osoby wskazały odpowiedź „czasami", „często".

Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Pana/i gminie?

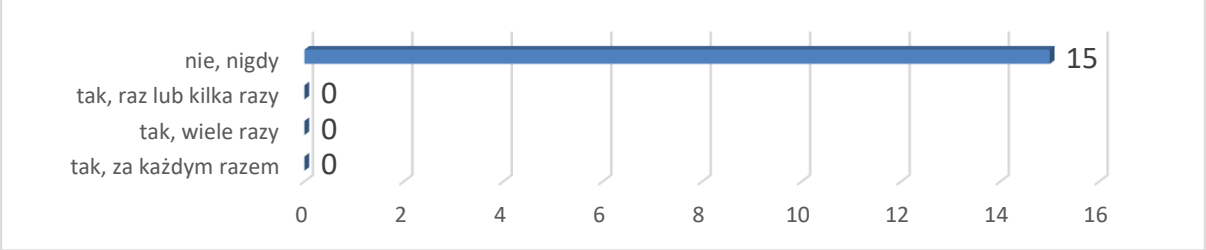

Większość sprzedawców przyznała także, że zdarzyło im się, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. Rzadko, tj. raz lub kilka razy, zdarzyło się to siedmiu sprzedawcom, a wiele razy przytrafiło się to dwóm sprzedawcom. Sześć osób zadeklarowało, że nigdy nie spotkały się z takim zdarzeniem.

Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

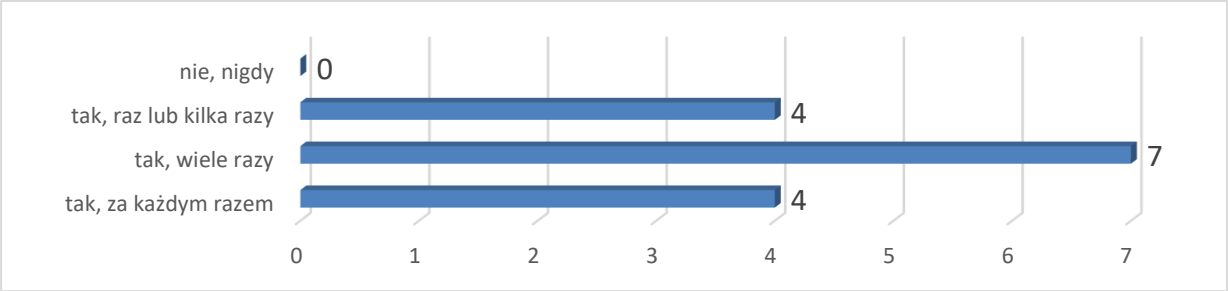

Żaden z ankietowanych nigdy nie sprzedał alkoholu osobie niepełnoletniej.

Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej?

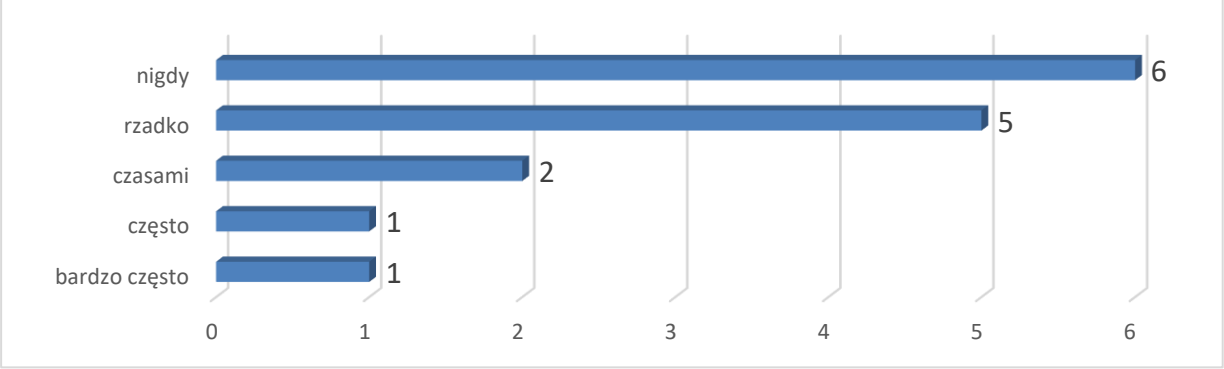
W sytuacji, gdy sprzedawcy nie mają pewności co do pełnoletniości klientów mają obowiązek sprawdzenia dokumentu potwierdzającego pełnoletniość. Czterech sprzedawców robiło to raz lub kilka razy, siedem osób sprawdzało dowód często, tj. wiele razy, a kolejnych czterech sprzedawców sprawdza dowód tożsamości za każdym razem, gdy ma wątpliwości.

Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek pytać o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni?

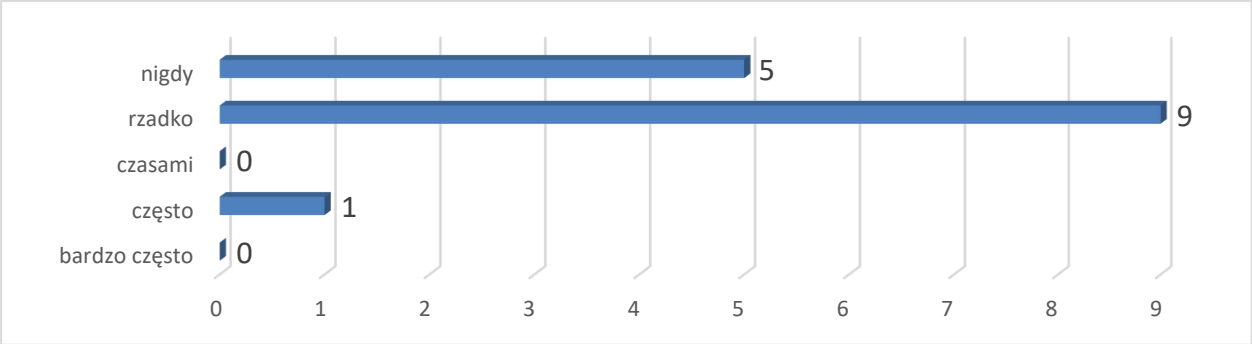

Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem w Gminie Wiśniew zdarza się, że osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu siadają za kierownicą. Sześć osób przyznało, że takie sytuacje nigdy nie mają miejsca. Zdaniem pięciu osób zdarza się to rzadko, dwie osoby wskazały odpowiedź „czasami", jeden ankietowany uważa, że takie sytuacje mają miejsce często, zaś kolejna osoba wskazała odpowiedź „bardzo często".

Proszę ocenić jak często ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w Pana/i gminie?

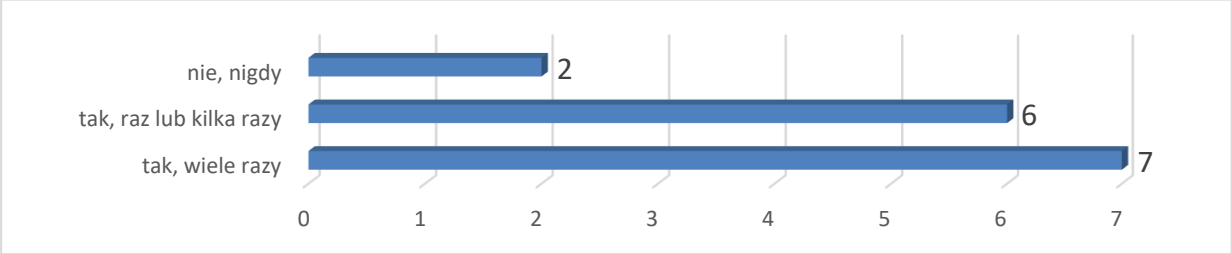

Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym jest niezgodna z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem, w gminie sprzedaje się alkohol osobom znajdującym się pod wpływem alkoholu. Pięciu ankietowanych sądzi, iż nie sprzedaje się alkoholu takim klientom. Kolejne dziewięć osób uważa, że taka sytuacja zdarza się rzadko, a jeden sprzedawca wskazał odpowiedź „często".

Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Pana/i gminnie?

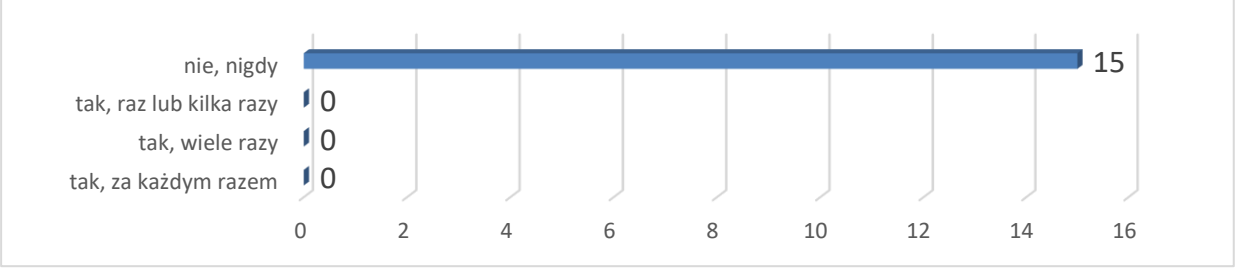

13 osób przyznało, iż zdarzyło im się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić u nich alkohol. Sześciu sprzedawcom sytuacja taka przytrafiła się raz lub kilka razy, zaś siedmiu zdarzało się to wiele razy.

Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

Żaden z badanych nie sprzedał nigdy alkoholu osobie nietrzeźwej.

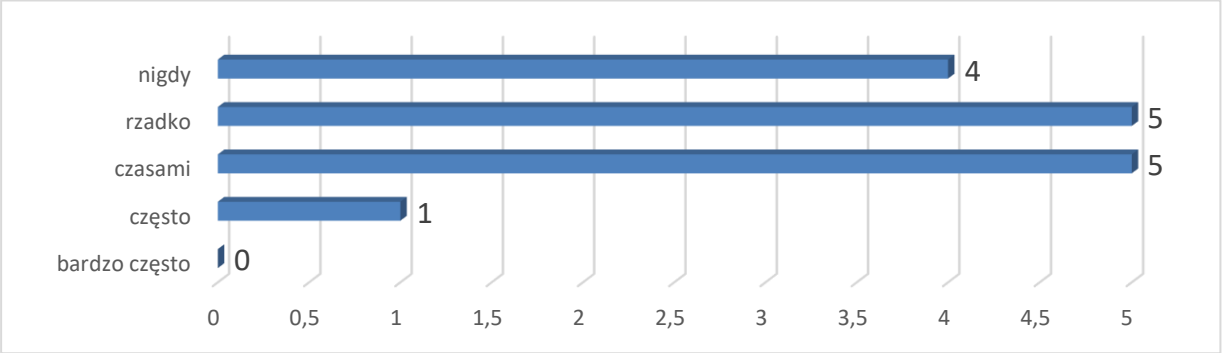
Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej?

Klienci nie mogą spożywać alkoholu na terenie sklepu lub w jego najbliższej okolicy. Czterech sprzedawców przyznało, że w Gminie Wiśniew klienci nigdy nie spożywają alkoholu na terenie

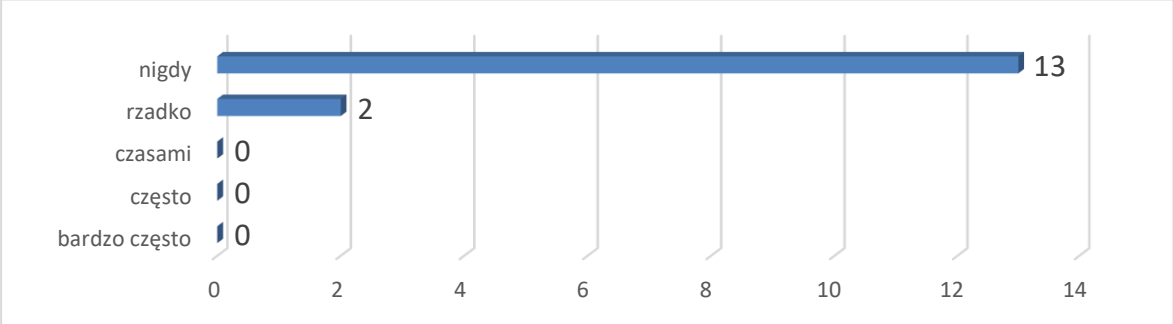
punktu sprzedaży. Zdaniem pięciu osób taka sytuacja ma miejsce rzadko oraz czasami, a jedna osoba wskazała odpowiedź „ często”.

Proszę ocenić jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu w Pana/i gminie?

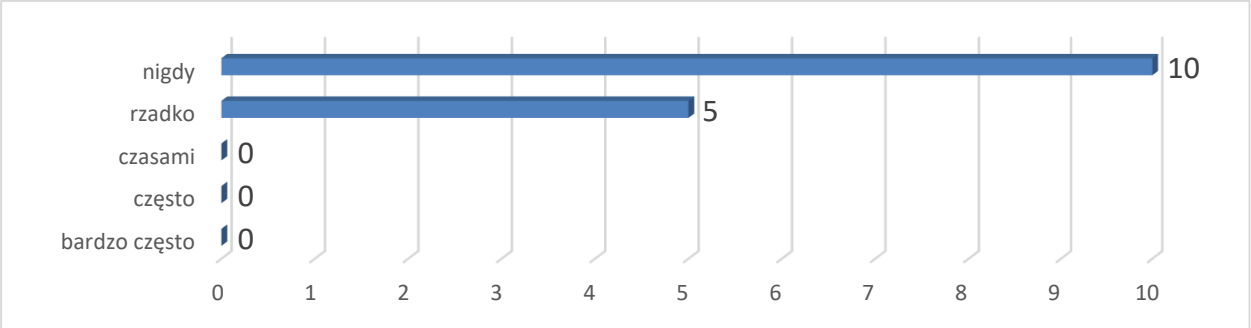

Większość ankietowanych, tj. 13 osób, nie musiało nigdy wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby nietrzeźwe, które znajdowały się na terenie punktu sprzedaży alkoholu. Dwóm sprzedawcom zdarzało się to, ale rzadko.

Jak często zdarza się Panu/i wzywać policję z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy?

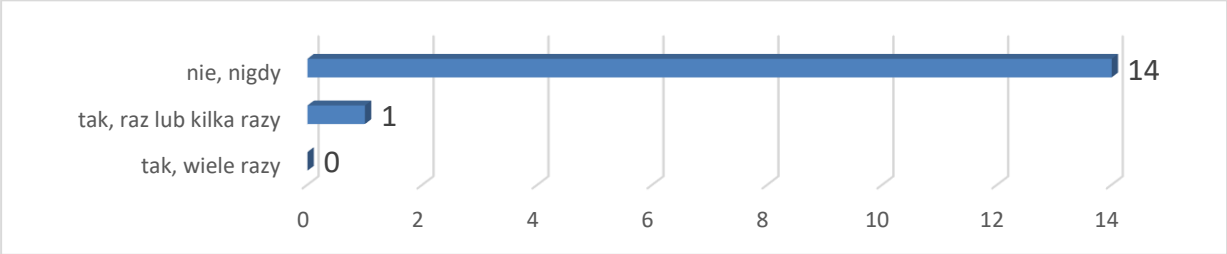

Sprzedaż papierosów osobom nieletnim jest również niezgodna z prawem. Dziesięć osób sądzi, że w gminie nie sprzedaje się wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim. Natomiast pięciu ankietowanych twierdzi, że takie sytuacje zdarzają się rzadko.

Proszę ocenić jak często zdarza się, że osobom niepełnoletnim sprzedawane są papierosy w Pana/i miejscowości?

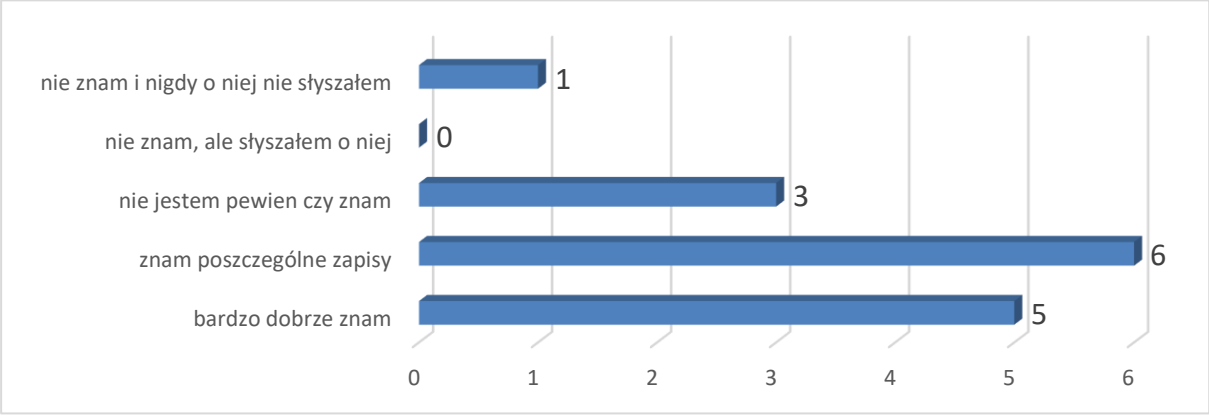

Jeden z ankietowanych sprzedawców raz lub kilka razy sprzedał papierosów osobie niepełnoletniej.

Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej?

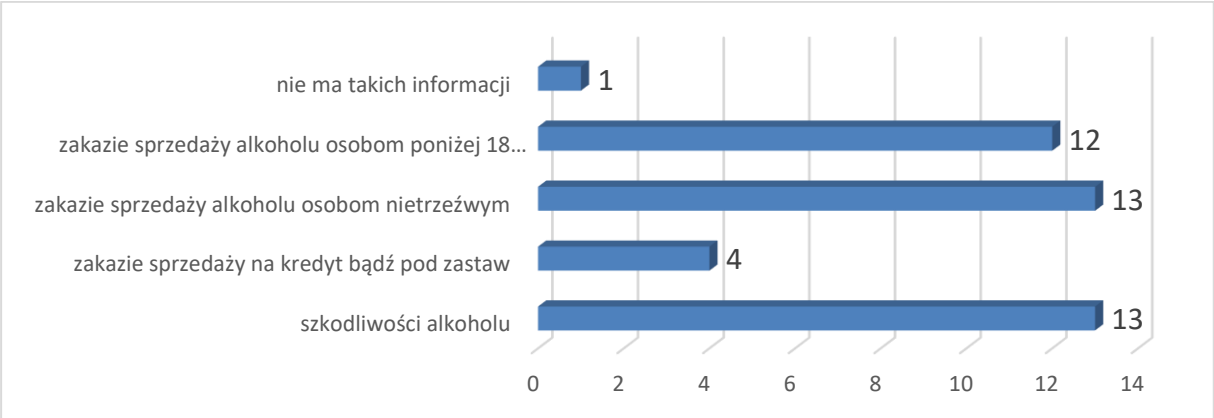

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi to podstawowy dokument, na którym opiera się sprzedaż wyrobów alkoholowych. Pięć osób przyznało, że znają bardzo dobrze treść tej ustawy. Natomiast sześć osób sądzi, iż zna poszczególne zapisy ustawy, trzy osoby nie były pewne czy znają ustawę, a jeden sprzedawca nie znam tej ustawy i nigdy o niej nie słyszał.

Czy zna Pan/i ustawę z dnia 26 X 1982 r. o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi odnoszącą się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

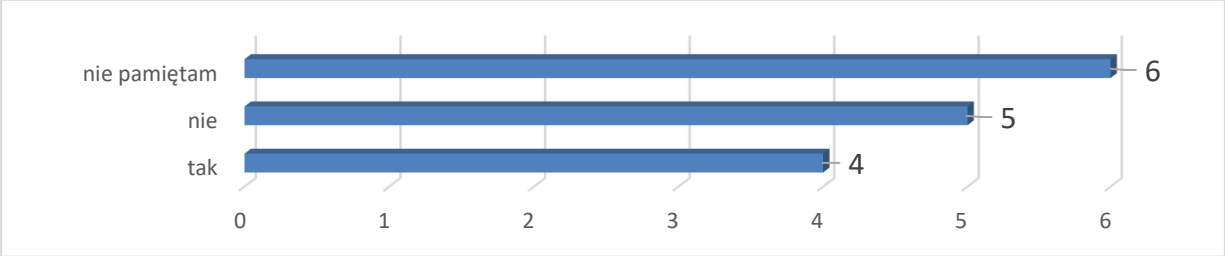
Zgodnie ze wspomnianą ustawą, w punkcie sprzedaży alkoholu muszą znajdować się tabliczki informujące między innymi o szkodliwości alkoholu, czy też zakazie sprzedaży osobom nietrzeźwym i nieletnim. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, 12 sprzedawców przyznało, iż w ich sklepach znajdują się tabliczki informujące o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. 13 osób posiada w sklepie informacje o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, w kolejnych 13 punktach widnieje informacja o szkodliwości alkoholu. Dodatkowo w czterech sklepach znajdują się informacje o zakazie sprzedaży na kredyt lub pod zastaw. Również jeden ankietowany zaznaczył, iż w obsługiwanym przez niego punkcie nie ma żadnych informacji.

Czy w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie znajdują się informacje na temat:

Szkolenia dotyczące odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu powinni przejść wszyscy pracownicy przed rozpoczęciem pracy. Czterech sprzedawców przyznało, iż brało udziału w takim szkoleniu. Pięć osób nigdy nie zostało przeszkolonych, a kolejne sześć osób nie pamięta, czy brało udział w szkoleniu.

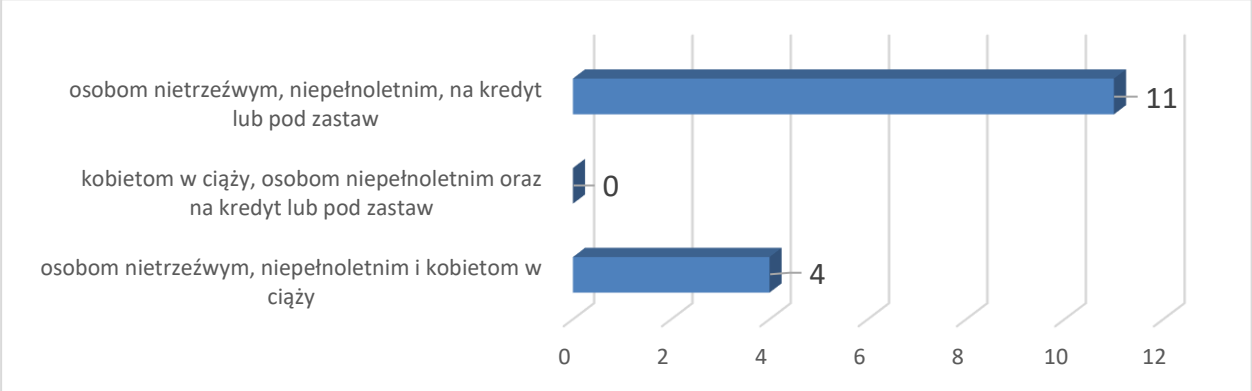
Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

Na koniec, celem sprawdzenia wiedzy sprzedawców dotyczącej zasad sprzedaży alkoholu, ankietowanych zapytano, komu zabrania się sprzedaży i podawania alkoholu według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 11 respondentów. A kolejne 4 osoby sądzą, iż nie można sprzedawać alkoholu

osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim i kobietom w ciąży. Tej ostatniej grupie zgodnie z ustawą można sprzedać alkohol.

Komu zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi? Proszę wybrać jedną odpowiedź.

1.5 Wnioski i rekomendacje

Rekomendacje do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców gminy oraz instytucji, których celem jest profilaktyka, powstały na podstawie wniosków z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie Gminy Wiśniew:

1) Ze względu na skuteczność realizowanych obecnie działań profilaktycznych zaleca się kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów przemocy domowej, alkoholizmu, narkomanii zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej.
2) Wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków.
3) Kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień oraz angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalności edukacyjne na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

<u>Ze względu na występowanie problemu alkoholowego wśród uczniów, rekomenduje się:</u>

1) Jak wskazują dane zaprezentowane w diagnozie, wśród uczniów nie obserwuje się wysokiej skali problemów społecznych (18,00% uczniów przyznało, iż spożywało kiedykolwiek alkohol, 21,37% uczniów paliło kiedykolwiek papierosy, a 2,56% uczniów sięgnęło kiedykolwiek po narkotyki). Kontynuowanie realizacji działań profilaktycznych będzie przeciwdziałać wzrostowi odsetka uczniów sięgających po używki. Zaleca się zwiększenie intensywności realizowanych działań profilaktycznych skierowanych do uczniów.

2) Warunkiem skuteczności profilaktyki dzieci i młodzieży jest koordynowanie działań obejmujących wszystkie obszary funkcjonowania społeczeństwa. Oznacza to, że działania profilaktyczne powinny być skierowane na najważniejsze modyfikowalne czynniki ryzyka (sprzedaż alkoholu, zapewnienie opieki nieletnim, zmniejszenie przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez nieletnich) i czynniki chroniące (edukacja, budowanie umiejętności psychologiczno-społecznych), dotyczące zarówno w samych uczniów, ale również całej społeczności lokalnej.

3) Bo spożywania alkoholu przyznało się 18,00% uczniów. Natomiast 20,51% uważa, że ich rówieśnicy sięgają po wyroby alkoholowe. Z tego względu zaleca się zintensyfikowanie realizowanych działań profilaktycznych. Celem zwiększenia zainteresowania wśród uczniów zagadnieniami związanymi z profilaktyką, zaleca się połączenie kilku form strategii profilaktycznych, między innymi:

- **Edukacyjnej** - poprzez realizację określonych zajęć profilaktycznych (np. otwartych zajęć warsztatowych, projekcji filmów ukazujących problem, spotkań ze specjalistami, np. z psychologiem, terapeutą ds. alkoholowych, pedagogiem szkolnym).
- **Interwencyjnej** - w indywidualnych przypadkach, głównie we współpracy z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły,
- **Informacyjnej na terenie szkoły i internatu** - gazetki, materiały informacyjne. Obserwuje się, bezpośrednie zaangażowanie uczniów w opracowanie materiałów profilaktycznych, np. w formie konkursu, zwiększa ich zainteresowanie treściami profilaktycznymi. W związku z tym można zorganizować np. konkurs plastyczny na stworzenie plakatu promującego abstynencję, czy też szkolny konkurs wiedzy o uzależnieniach.

4) Warsztaty lub szkolenia z ekspertami oraz pogadanki z wychowawcą. Badania pokazały, iż są to najbardziej lubiane przez uczniów formy profilaktyki. Istotne jest, aby działania profilaktyczne kierować do wszystkich uczniów, a także do nauczycieli i rodziców. Holistyczne podejście zwiększy skuteczność prowadzonych działań. Ich głównym celem jest nauczenie uczniów postawy asertywnej oraz wskazanie interesujących możliwości spędzania czasu wolnego w grupie. Jest to szczególnie istotne, ze względu na fakt, iż znaczna część uczniów przyznała, że sięga po substancje uzależniające z ciekawości (53,85%) oraz aby zaimponować znajomym (60,68%).

5) Zgodnie z założeniami strategii alternatyw, gdy uczniowie będą mieli alternatywne możliwości spędzania czasu wolnego, rzadziej będą sięgać po używki. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż badania[1] pokazują, że dzieci i młodzież zaangażowane w działania sportowe, rzadziej sięgają po używki. Zaleca się, aby zwiększyć działania informacyjne, aby każdy mieszkaniec miał świadomość, jakie działania, projekty oraz zajęcia realizuje i proponuje gmina.

6) Opracowanie działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach z uwzględnieniem istotnej roli telewizji i Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, na co wskazuje fakt, iż blisko połowa ankietowanych uczniów czerpie wiedzę właśnie z tego źródła informacji (natomiast od rodziny wiedzę czerpie jedynie 23,93% uczniów). Dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.

[1] Między innymi Raport z badania „Wpływ .aktywności sportowej na spożycie używek wśród dzieci i młodzieży szkolnej z gminy Piaseczno" [dostęp online 08.09.2019r.]

7) Zintensyfikować działania ukierunkowane na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych. Zgodnie z założeniami strategii edukacyjnej, u uczniów należy wzmocnić umiejętności psychologiczne oraz społeczne, ponieważ sama wiedza nie chroni ich przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

8) Zwiększenie świadomości rodziców lub opiekunów w zakresie konsekwencji spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie. Dane zaprezentowane w diagnozie wskazują, iż 63,64% rodziców, wie że ich dzieci piją alkohol, a 28,57% z nich ogóle nie zareagowało na tę informację.

9) Ze względu na fakt, iż rodzice często nie reagują na informację o sięganiu przez dzieci po substancje uzależniające, zaleca się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców. Zajęcia te powinny być nakierunkowane na wczesne diagnozowanie niepokojących sygnałów, w tym wytyczne do obserwowania i rozmów diagnozujących problem alkoholowy, a także w praktyczny sposób zapoznanie rodziców z alkotestami i testami antynarkotykowymi. Dodatkowo zaleca się zwrócenie uwagi rodziców na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich. Powinny wskazać rzetelne źródła wsparcia i informacji w zasięgu ręki oraz uniwersalne i skuteczne zasady współpracy ze szkołą.

10) Wiedzę na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych uczniowie czerpią również od nauczycieli (wskazało na nich 23,93% uczniów). Z tego względu istotne jest, aby nauczyciele potrafili właściwie przekazywać tę wiedzę uczniom. Zaleca się szkolenia z najważniejszych umiejętności wychowawczych dla nauczycieli. Tematyka zajęć powinna być nakierunkowana na obszar konfliktów międzypokoleniowych i komunikację, a także budowanie autorytetu opiekuna lub sposobu na jego odzyskanie. Istotne jest także, aby podczas szkoleń zwrócić uwagę nauczycieli na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich.

11) Zwiększenie liczby kontroli punktów sprzedaży alkoholu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w celu eliminacji miejsc, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Wynika to z faktu, iż uczniowie oceniają, że zdobywanie alkoholu na terenie gminy jest możliwe, co tyczy się również pozostałych substancji takich jak narkotyki, dopalacze oraz papierosy. Młodzież zdobywa alkohol za pośrednictwem starszych kolegów, którzy dokonują za nich zakupu napojów alkoholowych, kupują go sobie samodzielnie lub proszą o pomoc obcych ludzi znajdujących się w pobliżu sklepu. Nacisk powinien być również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu lub papierosów, ponieważ jak wykazały informacje uzyskane od sprzedawców, nie jest to normą - 4 na 15 sprzedawców robi to za każdym razem, gdy nie ma pewności, czy klient jest osoba pełnoletnią, a trzech sprzedawców nigdy nie sprawdza dowodu klienta.

12) Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zna bardzo dobrze jedynie jeden sprzedawca. Z tego względu zaleca się szkolenie dla sprzedawców, podczas których zostanie omówiona ustawa i zostaną zinterpretowane przepisy m. in.:

- Art. 14-16 (kiedy i w jakich sytuacjach nie wolno podawać / sprzedawać alkoholu)
- Art. 18 (w jakich okolicznościach i z jakich powodów może zostać cofnięte zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych)

- Art. 43-45 (omówienie konsekwencji prawnych wynikających z łamania obowiązków wynikających z korzystania z zezwoleń).

13) Nie wszyscy ankietowani sprzedawcy brali udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu (5 na 15 osób przyznało, że nigdy nie brało udziału w takim szkoleniu). Zaleca się przeprowadzenie szkoleń dla sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu, dzięki czemu osoba prowadząca szkolenie będzie mogła dostosować przekazywane treści do specyfiki danego miejsca oraz wskazać rozwiązania problemów, z którymi zmaga się dany sprzedawca.

Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, rekomenduje się:

1) Policja powinna prowadzić szeroko zakrojone akcje prewencyjne związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu. Badanie dorosłych mieszkańców wykazało, że mieszkańcy byli świadkami prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu (61,00% osób było świadkiem takiej sytuacji), a dodatkowo 10,77% ankietowanych mieszkańców przynajmniej raz prowadziła pojazd będąc pod wpływem alkoholu (3,08% ankietowanych było zatrzymanych za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu). Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej.
2) Częstsze monitorowanie przez policję miejsc publicznych na terenie gminy, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób nietrzeźwych i niepełnoletnich spożywających alkohol.
3) Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu zaleca się zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców w celu uświadomienia konsekwencji związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe, plakatowe oraz gry miejskie, konkursy.

Ze względu na fakt, iż uczniowie sięgają po papierosy oraz po substancje psychoaktywne, rekomenduje się:

1) Jeden sprzedawca przyznał, że sprzedawał papierosy osobom nieletnim. Jednak należy zauważyć, iż sprzedawcy często nie przyznają się do czynów, które są niezgodne z prawem. Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia odpowiedzialności sprzedawców i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim.
2) Podkreślanie aspektów ekonomicznych związanych z paleniem papierosów. W walce z problemem nikotynowym na terenie gminy oprócz szkodliwości dla zdrowia, powinien zostać również użyty argument, iż kupowanie papierosów wiąże się z poważnym nadszarpnięciem domowego budżetu.
3) Przeprowadzenie kampanii społecznej mającej na celu zwiększenie świadomości rodziców oraz uczniów dotyczącej szkodliwości nikotyny. Podobnie jak w przypadku sięgania uczniów po alkohol, również w przypadku nikotyny, 20,00% rodziców wie, że ich dzieci palą papierosy,

również 33,33% rodziców wie, że dzieci sięgają po narkotyki, choć nie zawsze reagują na tę informację.

4) Kontynuowanie i zintensyfikowanie działań edukacyjnych w oparciu o strategię informacyjną, mającą na celu uświadomienie uczniom szkodliwości palenia papierosów. Aż 35,04% ankietowanych uczniów przyznało, że ich rówieśnicy sięgają po papierosy.
5) 38,46% uczniów nie czerpie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych. Z tego względu zaleca się zorganizowanie zajęć profilaktycznych w celu uświadomienia i uzupełnienia wiedzy jak narkotyki i dopalacze negatywnie wpływają na organizm człowieka - dla dzieci i młodzieży szkolnej.
6) Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej - aby dać dobry start w dorosłe życie, wolne od używek, potrzebne jest nakierunkowanie młodej osoby, aby w świadomy sposób ominęła niebezpieczeństwa, które proponuje jej codzienność. Jak wynika z odpowiedzi uczniów, często sięgają oni po używki w grupie rówieśniczej, poddając się jej presji. Punktem wyjścia do osiągnięcia tego celu powinno być uświadomienie do czego może doprowadzić stosowanie legalnych substancji psychoaktywnych, które torują drogę dopalaczom i narkotykom. Jak konstruktywnie radzić sobie z codziennymi problemami i wpływem otoczenia, jak odmawiać, gdzie szukać rzetelnej wiedzy i pomocy ? - odpowiedź na te pytania powinny dać właśnie te zajęcia.
7) Podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmacniania ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się oni wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych. Jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, iż znaczny odsetek ankietowanych wskazał na szkołę, jako miejsce, z którego czerpie wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy.
8) Promowanie zdrowego stylu życia jako przeciwdziałanie oraz zapobieganie problemom, związanym z sięganiem po narkotyki przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Dzięki tego typu działaniom, uczniowie oraz dorośli poznają alternatywne modele życia, które pomogą im zerwać z utrwalonym przez nich wzorem postępowania.
9) Edukacja publiczna, poruszająca kwestię konsekwencji prawnych, zdrowotnych i społecznych używania narkotyków.

<u>Celem minimalizowania zagrożeń płynących z uzależnień behawioralnych zaleca się:</u>

1) Nie wszyscy uczniowie mają świadomość zagrożeń cyfrowych. Świadczy to o konieczności zaplanowania działań edukacyjnych zwiększających kompetencje informacyjno-medialne i ogólną świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych. Działania te powinny obejmować nauczycieli i uczniów, a także ich rodziców traktowanych jako zintegrowanych podmiotów uczestniczących w procesie wychowawczym.
2) Zaleca się wprowadzenie w szerokim zakresie treści programowych dotyczących tematyki:
   - reagowania na niewłaściwe zachowania innych użytkowników cyberprzestrzeni,
   - zasad bezpieczeństwa w zakresie podawania w Internecie swoich danych osobowych,
   - cyberprzemocy (kształtowaniem zachowań społecznie odpowiedzialnych w sytuacji bycia świadkiem przemocy),

- krytycznej analizy znajdowanych w Internecie informacji,
- zasad wyszukiwania wiarygodnych informacji w Internecie,
- tworzeniem bezpiecznych loginów i haseł,
- zasadami bezpiecznego logowania,
- zasadami przechowywania haseł,
- zagrożeniami związanymi z próbami wyłudzania haseł.

3) Wymagane jest wdrożenie procedur zwiększających bezpieczeństwo cyfrowe w szkołach ze względu na małą wiedzę uczniów w tym zakresie.
4) Rozpowszechnienie informacji o placówkach udzielających pomocy w zakresie uzależnień od hazardu oraz na temat wskaźników pozwalających stwierdzić czy problem w tym zakresie występuje. Pomocne mogą okazać się broszury/ulotki i plakaty informujące o negatywnych skutkach regularnego grania w gry hazardowe oraz wskazujące możliwe formy pomocy wyjścia z nałogu.

2. ZAŁOŻENIA I ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program, zgodnie z ust. 2a, jaki został dodany do art. 4^1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, opracowany został na okres 4 lat. Program zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych (wynikających z przeprowadzonej diagnozy) oraz wykorzystaniem istniejących zasobów instytucjonalnych i osobowych służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Wiśniew, w szczególności:

→ osoby uzależnione (przede wszystkim od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ale również borykające się z innymi typami uzależnień, zwłaszcza uzależnień behawioralnych);
→ członkowie rodzin z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami, w tym osoby współuzależnione;
→ dzieci i młodzież szkolna, w tym ze środowisk zagrożonych i z problemami wynikającymi z uzależnień (ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży);
→ najbliższe otoczenie osób uzależnionych.

4. REALIZATORZY PROGRAMU (POSIADANE ZASOBY)

Jak zostało to już wskazane, realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie .

Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu następujące podmioty:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie,

2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wiśniewie,
3. Punkt Konsultacyjny,
4. Placówki oświatowe.
5. Placówki zdrowia
6. Gminny Ośrodek Kultury,
7. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki, w tym również Policja (Komisariat Policji w Skórcu).

5. CELE PROGRAMU

Zgodnie z art. 4^1 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, Gminny Program „*stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia*". Opracowane Cele niniejszego Programu, jak również Zadania (określone w następnym Rozdziale), są zatem zgodne z Narodowym Programem Zdrowia 2021-2025, jak również Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030.

Działania podejmowane w ramach Gminnego Programu mają na celu m.in.:

1. Rozpoznawanie specyfiki problemów uzależnień na terenie Gminy Wiśniew oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
3. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów uzależnień i zapobieganie powstawaniu nowych;
4. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkód wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dorosłych oraz dzieci i młodzież, jak również odnośnie uzależnień behawioralnych;
5. Upowszechnianie informacji o formach poszukiwania pomocy oraz instytucjach świadczących pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom;
6. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności w rodzinie z problemem alkoholowym;
7. Promocję zdrowego stylu życia i zachęcanie do różnorodnych form aktywności mieszkańców gminy (bez środków uzależniających);
8. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;
9. Podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Wskazane powyżej cele, należy określić jako Cele Strategiczne Gminnego Programu.

5. ZADANIA PROGRAMU I SPOSOBY ICH REALIZACJI.

	Zadanie 1 **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.**
1.	Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym, uzależnieniami behawioralnymi, w tym problemem przemocy (w tym wynagrodzenie zatrudnionych specjalistów, utrzymanie punktu) – kontynuacja działania.
2.	Upowszechnianie informacji o placówkach leczenia odwykowego.
3.	Prowadzenie rozmów przez członków GKRPA, motywujących do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
4.	Przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, rozpatrywanie zgłoszeń i pism z Policji, GOPS i innych instytucji, uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
5.	Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w celu zapewnienia kompleksowej opieki terapeutycznej w zakresie podstawowego programu leczenia uzależnień.
6.	Finansowanie kosztów sporządzenia opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
7.	Refundowanie kosztów przejazdu osobom uzależnionym, które podejmują dobrowolne leczenie i udział w terapii indywidualnej lub grupowej w otwartych placówkach leczenia uzależnień.
8.	Współudział w organizowaniu lokalnych narad i konferencji przy udziale Policji, dyrektorów szkół, GOPS w zakresie diagnozowania i wdrażania systemu pomocy rodzinom z problemami alkoholowymi.
9.	Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z dyrektorami szkół, przedszkoli i Policją w rozpoznawaniu zjawisk patologicznych wśród młodzieży szkolnej pod kątem ujawniania zagrożeń spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych, narkotyków, dopalaczy i innych środków uzależniających.
10.	Udzielanie osobom zainteresowanym i ich rodzinom aktualnych informacji na temat dostępnych placówek pomocy oraz instytucji, które są włączone w systemowe wspieranie rodzin uwikłanych w problemy alkoholowe. Informowanie mieszkańców Gminy o możliwości skorzystania z wsparcia dla osób uzależnionych jak współuzależnionych członków rodziny poprzez informacje na stronie internetowej Gminy Wiśniew oraz tablicy informacyjnej.
	Zadanie 2 **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**
1.	Umożliwianie ofiarom przemocy w rodzinie korzystania ze specjalistycznej pomocy np. psychologicznej, prawnej, zdrowotnej.
2.	Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy

w rodzinie, w szczególności pomoc dzieciom pokrzywdzonym (grupy wsparcia, pomoc psychologa, itp.). 3. Uruchamianie procedury Niebieskiej Karty w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie. 4. Kierowanie osób nadużywających alkoholu, o których mowa w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na badanie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia oraz finansowanie kosztów tych badań. 5. Kierowanie do sądu wniosku o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz finansowanie kosztów postępowań sądowych. 6. Upowszechnianie informacji dotyczących uzależnień, w szczególności alkoholizmu, narkomanii, zjawiska przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych (przewodniki, ulotki, plakaty, broszury, czasopisma, książki, kampanie lokalne, gadżety itp.). 7. Organizowanie i finansowanie spektakli profilaktycznych, zajęć, imprez, spotkań, wyjazdów profilaktycznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych integrujących społeczność lokalną, promujących zdrowy styl życia i ograniczających spożywanie alkoholu. 8. Finansowanie szkoleń, kursów, warsztatów specjalistycznych, itp. dla członków GKRPA, członków ZI ds. przemocy w rodzinie, pracowników ośrodka pomocy społecznej, nauczycieli z zakresu profilaktyki problemowej i przeciwdziałania przemocy (umowy zlecenia dla trenerów szkolących, faktury za szkolenia, w tym dojazd i poczęstunek).
<u>Zadanie 3</u> **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.**
1. Organizowanie i finansowanie profesjonalnych, autorskich programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych i terapeutyczno-wychowawczych przeznaczonych dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców, obejmujących tematykę przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, i przemocy, a także zwiększenia świadomości na temat uzależnień behawioralnych dla dzieci i młodzieży. 2. Finansowanie programów profilaktycznych lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. 3. Finansowanie zajęć profilaktycznych w świetlicach wiejskich dla dzieci i młodzieży, w tym m.in. wynagrodzenie opiekuna, zakup materiałów, artykułów biurowych, papierniczych, gier, sprzętu sportowego, wyżywienia). 4. Udział w ogólnopolskich kampaniach i akcjach informacyjno-profilaktycznych, w tym zakup niezbędnych ulotek, broszur, plakatów, gadżetów oraz ich dystrybucja, w szczególności dotyczących pijanych kierowców, kobiet w ciąży spożywających alkohol, przemocy w rodzinie, dopalaczy, uzależnień behawioralnych. 5. Organizowanie i finansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży (w tym

zajęcia w kompleksie boisk sportowych ORLIK), tworzenie dzieciom, młodzieży i dorosłym warunków do spędzania czasu wolnego (np. wyjazdy, zabawy, koła zainteresowań, kluby). 6. Wspieranie i finansowanie sołeckich przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu. 7. Organizowanie konkursów mających podłoże profilaktyczne i promujących zdrowy styl życia, zakup nagród, upominków, poczęstunku dla uczestników. 8. Organizowanie i finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, na obozach, biwakach, wycieczkach, koloniach, półkoloniach, których program obejmuje zajęcia z elementami profilaktycznymi, socjoterapeutycznymi z uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej zgodnie z wytycznymi NPZ. 9. Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych, w tym uzależnień i przemocy na terenie Gminy.
<u>Zadanie 4</u> **Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.**
1. Wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych przez inne instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły i osoby fizyczne działające na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym. 2. Współdziałanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. 3. Kontynuowanie współpracy z Policją w zakresie kontroli przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez placówki korzystające z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi na terenie gminy. 4. Współpraca z Policja w zakresie zapobiegania patologiom społecznym związanym z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przeprowadzanie spotkań profilaktycznych z dziećmi, młodzieżą w szkołach. 5. Udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. 6. Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych od alkoholu, realizowanych przez stowarzyszenia. 7. Współfinansowanie działań sportowych i rekreacyjnych realizowanych przez kluby sportowe z tereny Gminy z mające na celu profilaktykę. 8. Współdziałanie z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi wykonującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu. 9. Wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
<u>Zadanie 5</u> **Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

1. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi. 2. Przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w podmiotach prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży. 3. Współpraca z organami i instytucjami w przypadku naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
<u>Zadanie 6</u> **Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.**
Finansowane będzie funkcjonowanie CIS proporcjonalnie do liczby osób uzależnionych od alkoholu z terenu Gminy Wiśniew, biorących udział w oferowanych przez nie zajęciach integracyjnych.

6. PRZEWIDYWANE REZULTATY

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji niniejszego Programu obejmują przede wszystkim:

- stały spadek liczby osób dotkniętych uzależnieniami;
- łagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu;
- rozwój sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny;
- wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat negatywnych skutków uzależnień – w szczególności co do wpływu na zdrowie oraz rodzinę (relacje);
- wzrost aktywności instytucji pomocowych, powiązany z wzrostem zaufania do tychże instytucji;
- powszechna wiedza sprzedawców alkoholu na temat ich odpowiedzialności oraz podstawowych regulacji prawnych dot. sprzedaży alkoholu.

Prognozowane zmiany Gmina osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

FINANSOWANIE ZADAŃ

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie będą środki finansowe budżetu Gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze zgodnie z art. 18^2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przeznaczany na realizację programu.

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki, pozyskiwane z tzw. „opłat za małpki” na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Poza wyżej wymienionymi źródłami finansowania, Gmina może uwzględnić w budżecie dodatkowe środki własne, w związku z realizacją zadań wynikających z niniejszego Programu.

7. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W WIŚNIEWIE

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. inicjowanie działań zmierzających do orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu od alkoholu osób zgłoszonych jako nadużywające alkoholu,
2. podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu:
   - udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia,
   - motywowanie do podjęcia terapii odwykowej,
   - udzielanie informacji o działających grupach wsparcia, klubach i stowarzyszeniach abstynenckich,
3. kontrolowanie przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
4. propagowanie i popularyzowanie wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
5. współpraca z organizacjami, placówkami, instytucjami i osobami fizycznymi związanymi z problematyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
6. opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
7. udzielanie stosownego wsparcia i informacji ofiarom przemocy domowej o możliwości ich powstrzymania, a także prowadzenie do uruchomienia interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
8. udzielanie informacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i powiatu, które zajmują się profesjonalną i systemową pomocą dla osób i rodzin z problemem alkoholowym lub występowaniem przemocy domowej,
9. w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, stosowanie procedury „Niebieskiej Karty" i współpraca z zespołem interdyscyplinarnym działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
10. współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wiśniewie mająca na celu prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych.

Zasady wynagradzania Członków Komisji

1. Osobom powołanym w skład GKRPA w Wiśniewie przysługuje wynagrodzenie za pracę w Komisji. Do podstawowych obowiązków wszystkich członków Komisji należy m.in. udział w posiedzeniach Komisji, prowadzenie rozmów motywujących z osobami kierowanymi do Komisji, przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, opiniowanie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy.

2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji w wysokości:
   - 200 zł – Przewodniczący;
   - 130 zł – pozostali Członkowie Komisji.
3. Kwoty określone w pkt. 2 są kwotami brutto, od których będzie odprowadzana zaliczka na podatek dochodowy oraz składka zdrowotna.
4. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 2, przysługuje za udokumentowany podpisem na liście obecności udział w posiedzeniu Komisji. Zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji (a w przypadku jego nieobecności – przez Sekretarza), lista obecności stanowi załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji.
5. Członkom Komisji przysługuje również zwrot kosztów podróży wynikających z realizacji zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi m.in. wyjazdy na szkolenia, narady, konferencje, kontrole punktów sprzedaży, według zasad obowiązujących przy rozliczeniach podróży służbowych pracowników na terenie Gminy Wiśniew.

9. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania niniejszego Programu na terenie Gminy, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągania.

Zgodnie z art. 4^1 ust. 2c ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Wiśniew sporządza, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu, i przesyła ją do tegoż Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

Zgodnie z art. 4^1 ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Wiśniew sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

10. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2025 r.
2. Działalność GKRPA jest finansowana w ramach realizacji Gminnego Programu.
3. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Wiśniew.
4. Przy realizacji programu należy współpracować ze wszystkimi instytucjami i organizacjami statutowo zobowiązanymi do rozwiązywania problemów alkoholowych, problemu narkomanii, a także innych uzależnień (zwłaszcza behawioralnych).

Załącznik do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wiśniew na lata 2022 – 2025

PLAN WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH W GMINIE WIŚNIEW NA ROK 2022

p.	Nazwa zadania	Kwota planowania na realizację zadania
.	Zadanie 1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.	28.000 zł
.	Zadanie 2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	3.000 zł
.	Zadanie 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	13.000 zł
.	Zadanie 4 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.	3.500 zł
.	Zadanie 5 Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	2.000 zł
.	Zadanie 6 Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.	2.500 zł
.	Koszty obsługi Gminnej Komisji Problemów Alkoholowych	8000 zł
RAZEM KOSZT ZADANIA		60.000 zł